PAZARTESİ
22 ŞUBAT 1932
7 nci sene, No. 2167
NUSHASI 5 KURUŞTUR

Milliyet

Sahip ve Başmuharriri
Siirt Meb'usu MAHMUT
Umumî Neşriyat ve Yazı Müdürü
ETEM İZZET

Harp dehşetle devam ediyor!

Türk Harfinin İki İnkılâpçılığı

Falih RIFKI

"Akşam" gazetesinin 15 şubat tarihli nüshasında Vâlâ Nurettin Beyin "Hatalı bir Kaide" ünvanlı bir yazısını okudum. Yazının benden bahseden kısmı doğrudur. "Milliyet" gazetesinden bana:

— Haç kelimesini "Ç„ ile yazıyor sunuz. O zaman Hicaza gitmek manasına gelen kelime ile ıstavroz manasına gelen kelime biribirine karışıyor. Eğer "C" ile yazacak olsan, Türk kelimesinin sonu "b", «c» ve «d» ile bitemez diye bir kaide var. Ne yapalım? diye sordular. Ben "ç" ile yazmak lâzımgeldiğini söyledim.

Vâlâ Bey: "— Hatanın neresinden dönülse kârdır. Bu kaide yanlıştır: Eski arap yazısı ile bir kelime hangi harfle bitiyorsa, yeni yazıda da o harf ile bitmelidir" diyor.

* * *

Burada Türk alfabesinin tarihinden bir sayfa açmak isterim. Ankarada alfabe komisyonu toplandığı zaman iki cereyan vardı: Sağlar ve sollar.

Sağlar osmanlıcayı olduğu gibi, Türk kelimesi, Arap kelimesi ve Acem kelimesinin tecvit ve şiyvesini bozmaksızın yeni yazıya nakletmek fikrinde idiler.

Eski osmanlıcanın tarifini bilirsiniz: "lisanı azbülbeyani osmanî, üç lisandan mürekkeptir", ve bu lisanlar sayılırken türkçe en sonra gelirdi. Sağların yaptığı alfabe de üç lisanı yazan içinden çıkılmaz, böyle azaplı birşey olacaktı ve bu alfabenin içindeki harflerin ve işaretlerin çoğu Türklerden fazla, Arap ve Acem tecvit ve şiyvesi meraklılarının işine yarayacaktı. Yani türkçe gene en sonra gelecekti.

Sağların yazı inkılâbından anladıkları şey, ancak telgrafçılarla mürettipleri memnun edecek basit teknik kolaylıklığı idi: Mürettipler daha zahmetsiz dizebilecekler, telgrafçılar ancak soldan yazı için icat olunmuş makineleri kullanabilecekler, matbaacılar ancak lâtin harfine uyan harf makinelerini alarak masraftan kurtulacaklar, bir de Türk çocuğu okumak yazmağı daha çabuk öğrenecekti.

Sollar diyorlardı ki: "Türk alfabesini Türk kelimesi için alacaksınız. Biz dilimizden Arap ve Acem kaidelerini, terkip ve cemilerini nasıl atmışsak, bu inkılâbı tamamlamak için tek başına kalan yabancı kelimeler Türk ahenk kalıplarına uymak lâzımdır. Arap iştikakını unutacağız. Eğer bir Arap kelimesinin başka başka şekillerini kullanmakta zaruret görüyorsak, bu şekillerin her biri müstakil olacaklardır. Eğer siz elinizdeki bu fırsatı kaçırırsanız, alfabe kabul edildikten sonra biz gene solda kalacağız ve alfabenin içine yabancı kelimelerin hattırı için aldığımız harf ve işaretlerin atılmasına çalışacağız. Elli sene evvel uzatılan arapça kelimelerin bir çoğu Türk ağzında yenile yenile kısaltılmış ve türkçeleşmiştir. Sizin, henüz bu tekâmülü geçirmiyen kelimeleri yeni harf ve işaretlerle dondurmağa ve tecvitleştirmeğe ne hakkınız var?"

Şüphesiz bu sırada verilecek karar, lisanın gidişini iyi anladıktan sonra mümkün olabilirdi. Eğer türkçe, Arap ve Acem kaidelerini attığı gibi, Arap ve Acem tecvit ve şiyvesini de atıyorsa, yeni alfabe bu tekâmülün önüne geçecek değil, bu tekâmülü hızlaştıracak bir kalıp olmalı idi.

Sağlar diyorlardı ki: "Eğer vefat etmek derken, bu kelimeyi «vefât» diye yazmazsanız, çocuklarımız "mat" gibi okuyacaklardır. Bu da Ermeni şiyvesi olur.

Sollar diyorlardı ki: "Büyük babanız âdem ol" derdi; siz «adam ol» diyorsunuz. Eğer büyük babanız dirilip te sizin «insân olmak» yerine «kaptan olmak» gibi kısaca «insan olmak» dediğinizi işitseydi, çocuğunun ermenileşmiş olduğuna hükmedecekti. Hakikat şudur ki yalnız kitapta kalan kelime uzatılışı ile, vuruşu ile, tecvidi ile duruyor; konuşurken kullanılmağa başlanıldığı zaman ise araplığı acemliği, uzaması vurması giderek Türk kelimesine dönüyor. "Muhammet" ismi «Memet» olduktan sonra türkleşmiştir. Elli sene evvelki osmanlı:

— Muhammet Emîni gördünüz mü? derdi.

Halk bu lisan davasını Karagöz perdesinde halletmiştir. Hacivat, sivri sakallı bir ıstılah ve iştikaktır. Karagöz türkçeyi araplaştıran ve acemleştiren bu Osmanlı bozuntusunu dövmekten usanmıştır.

Hiç unutmam: Uzatma ve vurma işaretlerini koyan komisyonun iki azası, hem de ikisi de edebiyatçı, Yakup Kadri ve ben, hiç bir kelimenin işaretleri üzerinde uzlaşamaz olmuştuk. Artık siz tecvit okumamış, Arap ve Acem lisanlarından senelerce imtihan vermemiş Türk çocuklarını düşününüz.

İnkılâpçıların en büyüğü olan Gazi, komisyonun on beş sene tatbik kararını birkaç aya indirdiği gibi, alfabeden de Türklerin işine yaramıyan harf ve işaretlerin çıkarılma-

Çin orduları üzerine ölüm ve ateş yağdıran Japon tankları harp sahasına giderlerken

Büyük muharebe Japonlar lehine inkişaf ediyor!

Muharebe her tarafta bütün dehşetile devam ediyor, Japon kıtaatı yangınlar içinde taarruzlarını arttırıyor

Çin topçuları Japon gemilerine muvaffakıyetli endahtlar yapıyorlar, bir çok bombardıman tayyaresi de düşürdüler

CHANGHAİ, 21 A.A. — Kontrol ve tahkiki müşkül resmî raporlara nazaran Japon kuvvetleri Changhai'ı Voosung'a rapteden demiryolunun şimalinde kâin bütün mıntakayı Hongkiou'dan Voosung körfezine kadar işgal eylemiştir.

Kiang - Ouan yarış meydanı ile Fuh-Tan Darülfünunu ve Kiang - Ouan kasabasının Japon kuvvetlerinin eline düşmüş olduğu zannolunuyor.

Kiang-Ouan kasabasında birçok yangın zuhur etmiş olduğu bildiriliyor. Japon taarruzunun bu sabah Wang-Foo istikametine doğru inkişaf edeceği ve müteakiben Chen - Ju'dan ilk muharebelerden beri iki tarafın ele geçirmeğe uğraşmakta olduğu Chapei şimal istasiyonunun garbinde kâin Changhai - Nankin hattı üzerine teveccüh eyliyeceği söylenmektedir.

Çin obüsleri, Voosung açıklarında demirli bulunan Yubari-Moru ismindeki Japon kruvazörüne isabet etmiştir.

Çin raporlarına göre Japon bombardıman tayyareleri Kiang-Ouan'da yere düşürülmüştür.

10,000 Çinli bugün Sang-Tchou'a iltica etmek üzere Changhai'dan müfarakat etmiştir.

(Devamı 5 inci sahifede)

Çin orduları komandanı millî hükumet reisine vaziyeti izah ediyor

Gazi Hz.

Reisicümhur Hz. dün Dolmabahçe sarayındaki dairelerinde meşgul olmuşlar ve bir tarafa çıkmamışlardır.

Yeni bütçe Hazırlığı

Fırka komisyonunun mesaisi 15 gün sürecek

ANKARA, 21 (Milliyet) — Fırka grupu tetkik komisyonu bugünkü içtimaında Gümrük ve İnhisarlar vekili Rana Beyi dinlemiştir. Öğrendiğime göre komisyonun faaliyeti 15 gün kadar devam edecektir. Hükûmet 1 martta bir tezkere ile meclise evvelce 932 bütçesi için bir kanun projesi tevdi ettiğini bildirecek ve bu derece üzerinde yapılması zarurî tadilâtı, büt çenin, bütçe encümeninde müzakeresi sırasında, bir tezkere ile Millet Meclisine tevdi edecektir.

Komisyon Raporunu Verdi!

Bazı şubeler tevhit edilemiyor

İnhisarların tevhidi meselesini müzakere etmekte olan tütün, müskirat, barut tuz inhisar idareleri umum müdürlerinden mürekkep komisyon vazifesini ikmal etmiş ve raporunu dün İnhisarlar ve Gümrükler vekâletine göndermiştir. Komisyon dört inhisarın birleştirilmesi kabil olan şubelerini tesbit etmiştir. Verilen habere göre muhasebe ve sicil şubeleri, teftiş heyetleri, murakiplikler, hukuk müşavirlikleri, satış ve mubayaat şubeleri birleştirilebilecektir. Tütün inhisarında bulunan ziraat ve yaprak tütün mubayaat ve imalâtile meşgul olan şubelerin tevhidine imkân görülememiştir. Birleştirilen şubeler Ankaraya nakledilecek, ve tevhidi kabil olamiyan şubeler de İstanbul'da teşkil edilecek İnhisarlar Başmüdürlüğü teşkilâtına raptedilecektir. Komisyonun verdiği bu rapor üzerine, İnhisarlar ve Gümrükler vekâleti, inhisar idarelerinin tevhit ve Ankara'ya nakillerini 1932 bütçesile B. M. Meclisine teklif edecektir.

HUSNU BEY

Husrev Bey geldi..

Tahran Büyük elçimiz Iran müzakeratının muvaffakıyetli neticelerini izah ediyor

Türkiye-İran dostluğu metîn esaslar üzerinde ve kardeşlik muhabbet ve bağları arasında inkişaf buluyor..

Tahran Büyük Elçimiz Husrev Bey

Iranla aramızda bir mukavele akdine müncer olan müzakeratı muvaffakiyetle idare eden Tahran sefiri Husrev B., evvelki gün Berlin üzerinden İstanbula gelmiştir. Semplon ekspres, Alpulluda kardan ve yolun bir kısmının bozulmuş olmasından 19 saat teahhurla gelmiştir.

Bu trende İngiliz büyük elçisi Sir George Clark'ın refikaları da bulunmakta idi. Türkiye hududu dahilinde zabıta ve rüsumat memurlarımızın, Alpulludaki memurini mahalliyenin yolcular hakkındaki ihtiramat ve nezaketleri ecanip üzerinde fevkalâde hüsnü tesir ettiği anlaşılmaktadır.

Dün bir muharririmiz Husrev Bey ile görüşmüştür Husrev Bey, 17 kânunusanide Tahrana vâsıl oldukları zaman havaların fenalığı, karın çokluğu yüzünden Bağdada uçmağa imkân kalmadığından günlerce intizardan sonra bizzarur geri dönmeğe mecbur olduklarını, bir kaç saatlik iyi havadan istifade ederek tayyare ile Pehleviye uçtuklarını, oradan Bahri hazeri geçerek Bakü, Moskova, Varşova Bern üzerinden döndüklerini söylemiştir. Bir ay süren bu müşkül seyahat esnasında İran komşu devletin candan gösterdiği misafirperverlik ve samimî dostluk asarını ve yollarda seyahatin teshili için ibraz olunan fevkalbeşer mesaiyi bilhassa takdir ve sitayişle söylemiş, büyük komşumuz Sovyet Rusyanın Kafkasya ve Rusya dahilinde heyeti murahhasamızın seyahati esnasında kalpten gelen bir muhabbet ve samimi bir nezaketle her türlü misafirperverliği ibraz eylediğini anlatmıştır.

Arazi ihtilâfı

Tahran Büyük elçimiz muharririmizin hudut meselesinin sureti hal-

(Devamı 5 inci sahifede)

Türk vapurculuğunu kurtarmanın tek çaresi: İnhisar..

Ya hükûmet bu işi bizzat yapmalı, yahut ta bir şirkete vermelidir

Hakimiyeti Milliye'nin dikkate şayan bir makalesi ve hususî tahkikatımız..

ANKARA, 21 (Milliyet) — Falih Rıfkı Bey Hâkimiyeti Milliyede neşrettiği başmakalede vapurculuğu devlet inhisarına almak fikrini müdafaa ederek diyor ki:

Hepimiz biliyoruz: Senelerden beri devlet deniz nakliyatı ile kendi hesaplarına gemi işleten şahıs ve şirketler arasında bitip tükenmez bir ihtilâf hüküm sürmüştür. Devlet kapotaj hakkını aldığı zaman, Türk denizi nakliyatının mes'uliyetini de üstüne almış demekti. Devletin, yaz kış, kârlı kârsız, fakat her vakit muntazam ve emin bir servis temin etmesi lâzımdı.

Başına devletçilik sıfatını geçiren bir fırkanın hükûmeti için, kara ve deniz nakliyatını başı boş bırakmağa imkân yoktu. Nakliyat, bütün iktısadî faaliyetlerin bel kemiğidir. Nakliyat, doğrudan doğruya bir ticaret işi değil, bazan zararına da olsa, memleketin umumî ticaret, istihsal ve inkişaf işlerini tanzim eden bir umumî hizmettir.

Senede eski zararın üçte birine inmesine rağmen, biz Seyrisefainin Pire ve İskenderiye seferini bu gelir nakısı ile ölçmiyoruz: Bu sefer ihracat mallarımızı kıymetlendirmiş, bir çok kalem de arttırmıştır. Devlet Seyrisefaine ödediğini müstahsilden ihracat eşyasının zenginleştirdiği refah verdiği bütün branşlardan geri alabilir. Hususî teşebbüsler için bu

(Devamı 5 inci sahifede)

Vapurcular Birliği U. Kâtibi Muzaffer Bey

Şeker meselesi şeker renk bir safhaya girdi!

Müddeiumumiliğin talebile dün Vilâyette bir ihtikârı tetkik komisyonu teşkil edildi..

Alpullu yeni bir karar verdi

Şeker meselesi dün yeni iki safhaya girmiştir. Şeker piyasasında vâki olduğu yazılan ihtikâr işi üzerine birinci safha şudur:

Müddeiumumîlik gazetelerin neşriyatını bir ihbar mahiyetinde telâkki ederek 1931 numaralı kanuna tevfikan dün Vilâyete müracaat etmiştir. Bunun üzerine Vilâyetçe kanun mucibince ihtikârı tesbitedecek olan heyet teşkil edilmiştir. Bu heyete Vilâyet namına mektupçu Osman Bey riyaset edecektir. Bu heyette Vilâyet idare heyeti, Belediye ve Ticaret odasından birer mümessil bulunacaktır. Heyet azası tahlif edilerek işe başlayacaktır ve en kısa bir zamanda tetkikatını ikmal ederek kararını verecektir. Bu tetkikat ve karar azamî üç gün de verilecektir. Heyet kanun mucibince "ihtikâr vardır" diye karar verirse müddeiumumî hukuku umumiye davası açacaktır. Maamafih heyetin vereceği karar müsbet değilse bu vaziyette müddeiumumîlik evrakı mahkemeye verip vermemekte sahibi salâhiyettir. Dün heyet namına tetkikat icrası vilâyetten mıntaka ticaret müdiriyetine, ticaret odasına, belediyeye bildirilmiştir. Bu suretle tetkikat başlamıştır. Buralardan rapor gelirse heyet bugün toplanarak kararını verecektir. Dün müddeiumumî Kenan Bey de Vilâyete gelerek Vali muavini Fazlı Beyi ziyaret etmiştir.

(Devamı 5 inci sahifede)

İhtikâr komisyonu reisliğine tayin edilen Mektupçu Osman Bey

Sanayi Bankası

Bankaya verilecek şekli tayin için umumî müdür Ankaraya gitti

Sanayi Kredi Bankası teşkili meselesile alâkadar olmak üzere vaki olan davet üzerine Sanayi ve Maadin bankası umum müdürü Sadettin B. dün akşam Ankara'ya gitmiştir.

Alman mütemmim malûmata göre, Sanayi ve Maadin Bankasına merbut fabrikaların idaresi için bir anonim şirket teşkili mevzuu bahistir.

SADETTİN B.

Sanayi Kredi Bankası merkezî Ankara'da bulunacak, burada küçük bir şubesi olacaktır. Sanayi ve Maadin Bankasının yalnız muamelât şubesinin, Kredi Bankasının İstanbul şubesini teşkil etmesi muhtemeldir. Sanayi ve Maadin Bankasının esasen şimdi bile pek geniş görülen diğer teşkilâtı lâğvedilecektir. Sanayi ve Maadin Bankasının şimdiki geniş teşkilâtının idamesi masrafı olduğu kadar, maaşat ta yüksektir. Bilfarz umum müdürlük maaşı 750 lira olup harcirahlarla bu miktar bir miktar daha kabarmaktadır.

Yeni teşkili mevzuu bahis Kredi Bankasında az teşkilât ve az masrafla azamî randıman alınması bilhassa nazarı dikkate alınacaktır.

Japonya'da İntihabat neticeleri

TOKİO, 21 A.A. — Rengo ajansından: Bütün Japonya'da umumî intihabat icra edilmiştir.

Neticelerin tam olarak öğrenilmesi için pazartesi gecesine kadar intizar etmek icap eder. Rakipsiz olarak intihap edilen ve adetleri 36 dan ibaret bulunan namzetler, birçok namzetliklerin geri alınması yüzünden şimdi 39 a çıkmıştır. Hali hazırda 427 azalık için 672 namzet vardır.

İktısadî buhranın önüne nasıl geçilir?.. Mr. Gibson bunu anlatıyor. Yazısı iç sahifemizdedir..

Şikagoda memurlara para verilemiyor

VAŞİNGTON, 21 A.A. — Chikago'nun malî müzayekası münasebetile İllinois hükûmetinin mezkûr şehir belediye reisine her türlü muavenette bulunmaktan istinkâf eylemesi üzerine mumaileyhin şehri hükûmetsiz bırakmağa karar vermiştir

Birçok idarî servisler, bilhassa polis servisi mensubeynine, memurlara tedahülde kalınış olan ücretlerinin itası mümkün olmadığından

Ankarada toplanan tohum komisyonunda Ziraat Vekili Muhlis Bey iradı nutkediyor.

Zeytindağı

—2—

Destanın sonu

Bu uzun destan, iki cümlelik bir İngiliz tebliği ile bitti: "Düşman şubatın üçüncü günü üç buçukta kanalı geçmek için azimli bir teşebbüste bulunmuşsa da eriyip gitmiştir.„

Bir İngiliz raporu kanala kadar gelen Türk kuvvetini on beş bin ve altı batarya top olarak tesbit etmiştir: "Düşmanın plânı Kantara, Ferdan, İsmailiye, Şalof ve Süveyş kasabalarına hücum edip, asıl kuvveti ile de Tarsun taraflarından kanalı geçmek idi.„

Yüzmek bilmiyen bir kıt'a tulum takınarak kanala atıldı. Bizim kenardan dişlerine kadar silâhlı olarak suya giren bu Anadolu çocukları, (öbür) kenara esir olarak çıktılar. İngilizler bu askerleri soyup güneşte kuruttuktan sonra, halife ve imparatorluğu tezyif için, Kahire sokaklarında çıplak dolaştırdılar.

Bizim aramızda kanalı geçerek yerli halkı ayaklandırıp Mısırı alacağımıza inananlar vardı. Bu kadar saf olmayan Almanların Türk ordusuna verdiği kanal vazifesi ise daha basitti: Ara sıra birkaç bin Türk feda ederek ve ikide bir kanalı zorlayarak, Mısırda mümkün olduğu kadar İngiliz ordusu tutturmak! Mısırda duran her İngiliz, Alman ordusunun karşısından azalmış bir fert demektir. İngiliz raporu diyor ki: "Bu vak'a üzerine muhafız kuvvet otuz bine çıkarılmıştır.„

Demek kanalda Almanlar muvaffak olmuşlardır. Fakat Cemal Paşanın yanında bulunan Fon Kres (Von Kerss) B. bu kadarla doymamıştı. O:

— Bir defa buraya kadar gelen kuvvetin vazifesi geri dönmek değil, ölmektir, diyordu.

Cemal Paşa, kumandan ve erkânı harplerine sordu: — Muvaffak olmak mümkün müdür, değil midir?

Hepsi: — Hayır, cevabını verdiler.

Ordu kumandanı, Fon Kres'in ısrarlarına rağmen, hemen ric'at kararını verdi. Bu karar on beş bine yakın Türk çocuğunun canını kurtarmıştır.

Bir ay sonra başlayan 1331 senesi, ikinci çöl destanımın, büyük hazırlığım senesidir. Çöl de hepsini kahramanca göğüslediğimiz son harpler, 1332 senesinin son aylarında olduğuna göre, biz çölde bir sene sükûn içinde, beş altı ay kadar da harpler arasında çalıştık.

Bir taraftan cephe gerisinde demiryolumun Amanos dağlarındaki eksiğini tamamladık; Toros dağlarındaki aralığı da dekoville kapadık. Demiryollarını Kudüse ve Kudüsten çöl ortasında Hafir'e kadar getirdik. Bizde cephe gerisi demek, bir takım kıt'aların yerli yerinde cephe için çalışması demek değil, bizzat cephe gerisini yapması demek olmuştur.

On beş bin kişiye ancak birer mataralık su veren çöl, boş, ıssız, aç ve çorak çöl, ne için hazırlanıyordu, bilir misiniz? Yüz bin insan ve yüz bin hayvan için!

Bu yüz bin insan doyuncaya kadar yiyip içecek, yüz bin hayvan beslenecek, ağır toplar katı toprağın şoselerinden ve yumuşak kum üzerine serilecek portatif yollardan geçirilecekti.

Askerî hayal kimindi, bilmiyorum. Fakat Türk enerjisi ve zekâsı çölde bu kabiliyete yakın bir kabiliyet yaratmıştır.

Şimdi şu tabloyu seyrediniz: Başkumandanı Dördüncü Ordu hududunda Pozanti'de karşılamıştık. Burası artık bir kasaba idi. Erzurum yolunun kapısı olan Ulukışla ile Dördüncü Ordunun kapısı olan Pozanti arasındaki fark insana şaşkınlık ve hürmet verecek kadar büyüktü. Yeni şoselerimizden, düzelmiş trenlerimizden geçerek Kudüse kadar geldik. Kudüsten sonra her adımda büyük hazırlığın eserlerini görüyorduk. Bir sene evvel atıların güç söktüğü yollarda otomobili olanca hızı ile koşturabiliyorduk. Çöl başındaki Birüssebi'i tanıyamadık: Burası fakir, harap bir köy iken, şimdi geniş caddeleri, bahçesi ve taş müesseselerile, modern bir kasaba olmuştu. Çölün içine artık izler üstünden girmiyecektik. Yüz seksen kilometrelik düz ve kuvvetli bir şose, kanalın bir kumsalı gibi başlayan sarı ve yumuşak kuma kadar çölün bağrına saplanmıştı. Bir taraftan da raylarımızı döşüyorduk. Asluç'da bayraklarla süslenmiş bir takım altında ilk istasyonun küşat resmini yaptık. Burası portatif bir harp kasabası idi. Karargâh, hastaheneler, diğer müesseseler, hepsi muntazam yollarla çevrilmiş sağlam çadırlar içine kurulmuştu.

Asluç'dan sonra uğradığımız Hafir geçen sene bir isimden ibaretti. Bu sefer o da uzaktan, bahçeler, binalar, hastaheneler ve çadırlar arasında yeni bir kasaba gibi göründü. Hattâ bir harabe bile keşfedilmişti: Ve birkaç adım sonra çöl, yüzde yüz çöl, ve esmer taş çölü... Taş çölü kum çölü kadar genişken ruhu darlaştırır; göze görünmiyen bir dehliz, basık sıkışık bir dehliz bir adım sonra nefesi boğacak zannedilir.

Etrafta çölün meşhur olmuş adamlarını görüyordum: İşte topal, yaşlı bir Alman kisu havuzlarını, setleri, kanalları yaptı. İşte beyaz sakallı bir mühendis ki Kudüs hattını, ve çöldeki Mısır hattını yaptı. Sonra hatırlanmıyan Türkler, kimi zabit, kimi nefer, fakat asıl işi ve eseri yaratmış olanlar, görünüş ve gösterişe karşı kayıtsız, şurada burada dolaşıyorlar.

Kuseyme'de Sinâ'nın hiç bir zaman görmediği bir rüyayı bulduk: İçi temiz sularla dolu havuzlar, ve Kuseyme sularını kilometrelerce uzağa taşıyan demir boru şebekesi.. Bir defa İngilizler bombaladığı için, şimdi havuzlar birçok bölmelere ayrılmıştı.

Bi'ri Hasâna'ya kadar gittik. Burada başka bir çöl, sarı yumuşak, denizi kurumuş bir kumsalı andıran çöl başlıyor. Hasâna'da hasta çadırlarında yemek yedik. Bol sudan başka, uzaktan getirilen karpuzları bile vardı.

Göğüslerin nefes almak için kalkıp inmesi bile fütur veren badiye sıcaklarında ağır demirle işleyen Türkler çölü diriltmişlerdi.

Çöle gömülen bir senelik Türk enerjisi, her hangi bir plânın içine toplanır ve teksif olunursa, dört beş senede bir memleket yapmağa kâfidir.

Türk enerjisi, ancak plânlaşmış, nizamlaşmış, inzibatlaşmış bir çarka takıldığı zaman mucize doğurur ve Allah gibi yaratır.

Hiç bir tarafı yapılmamış olan bir vatanın bayrağı Kahireye dikilmek için havaya giden bu enerji, boş Anadoluyu zengin ve ümranlı bir vatan yapmak için hiç bir vakit kullanılmadı.

Türk, harpte kullanılmış, kıymetlendirilmiş, destanlaştırılmış, sulhte ise bırakılmıştır.

En iyi çelikten yapılan, demiri bile et gibi kesen bu kılınç sulh kılıfının içinde paslandırılmış, tekrar lâzım olduğu zaman, harp kanında yıkanmış, harp ateşinde parlatılmıştır.

Şöyle bağıranlar:

— Altın değer ormanlarımız işlenmiyor,

— Baha biçilmez madenlerimiz toprak altında yatıyor,

— Dünyadeğer mahsullerimiz tekniksizlikten ölüyor,

Haksızsınız: Biz ormanlarımızı, madenlerimizi, mahsullerimizi, ziraatimizi, ticaretimizi ve sanayiimizi değil, biz Türk'ü müzü işletemiyoruz.

Falih RIFKI

HARİCÎ HABERLER

Yeni Fransız kabinesi teşekkül etti

Tardieu kabinesinde M. Laval'da bir nezaret deruhte edecektir. Ayan meclisi memnun

PARİS, 21 A.A. — Kabine, şu şekilde teşekkül etmiştir:

Bir Cumhuriyetçi sosyalist: M. Roustan, İki müstakil M. Laval ve M. Foulon, Dört sol cenaha mensup radikal: M. Mahieu, M. de Chappedelaine, M. Guernier, M. Gerald, Yedi sol cenah cumhuriyetçisi: M. Tardieu, M. Pietri, M. Flandin, M. Rollin M. Chauweau, M. Petsce ve M. Perreau - Pradi, İki sol sosyal radikal: M. Catcala, M. Riche, Bir halkçı demokrat: M. Champetier de Riberce, İki aksiyon demokratik sosyal: M. Reynaud ve M. Peciain, İki demokrat cumhuriyetçiler ittihadı mensubu: M. Blaisot ve M. Fould.

M. Tardieu

M. Laval kabineye girigor

PARİS, 21 A.A. — Fransız radikal sosyalist fırkasının parlâmento hizbi dün akşam içtima ederek vaziyetin peyda ettiği vahametten müteveilit bütün mes'uliyet sağ cenah fırkalarına bırakmağa ittifakla karar vermiştir. Binnetice radikal sosyalistler kabine teşkilini teshil için kendisine vaki teklifi kabul ve nafia nezareti kabilinden teknik bir nezaret deruhde etmeğe muvaffakat etmiştir. M. Tardieu, başvekâletle haricîye nezaretini deruhde edecektir.

M. Reynaud, Flandin ve Pietri Tardieu kabinesine iştirak edecekler dir. Bu mukarrerat neticesinde parlâmentodaki radikal sosyalistler teşriki mesaiyi reddetmişlerdir.

Tardieu kabinesinin proğramı

PARİS, 21 A, A. — Gazetelerin ekserisi, yeni hükümetin teşekkülünü müsait bir surette karşılamaktadır.

Yeni kabine, iyi bir intiba husule getirmiştir.

Hiç kimse Tardieu kabinesinin mecliste eski ekseriyeti bulacağından şüphe etmemekte ve âyan meclisinin de mumaileyhe müşkülât çıkarmıyacağını tahmin eylemektedir.

Hükûmet, son günlerde parlâmento mahafilini tahrik etmiş olan ihtilâf ve niza sebeplerini uyandırmak istemiyor görünmektedir.

Diğer taraftan Cenevre'de takibine başlanılmış olan siyaset, değişmiyecektir. Hattâ nezaretin teşekkül tarzı da hükûmetin ciddi tenkihat ve umumî masraflarda tenzilât yapacağı suretinde tefsir olunmaktadır.

M. Tardieu ve âyan meclisi

PARİS, 21 A.A. — M. Tardieu'nün tayini âyan meclisi koridorlarında şayanı dikkat bir memnuniyetle ve hiç te hayret izhar etmeksizin karşılanmıştır, zira Painlevé'nin teşebbüslerinin akamete uğramasından beri M. Doumer'in kat'i surette M. Tardieu'yü intihap edeceği tahmin olunmakta idi.

İçtima salonunda miktarı pek az olan âyan azası M. Tardieu'nün pek az bir müddet zarfında yeni kabineyi teşkil edeceği mütaleasını serdetmekte ittifak ve bu kabinenin müsta fi mükûmetten pek az farklı olacağını ilâve eylemektedir.

Talebelerin nümayişi

PARİS, 21 A.A. — 1000 kadar talebe dün akşam, âyan meclisi önünde nümayiş teşebbüsünde bulunmuşlardır. Polis bunları dağıtmış ve 20 kadar tevkifat yapmıştır.

Fransa heyeti

PARİS, 21 A.A. — Matin gazetesinin bir muhabiri M. Tardieu'den Cenevreye gidecek Fransız heyetini ne zaman teşkil edeceğini sormuştur. Mumaileyh demiştir ki:

— Bunu bir kararname ile vücude getireceğim. Esasen Heyette büyük tebeddül vuku bulmıyacak.

M. Boncour ile M. Fabry heyete iştirakte devam edeceklerdir.

M. Boncour Cenevrede

CENEVRE, 21 A.A. — Bazı şayialara rağmen M. Boncour, Cenevre'den müfarakat etmemiştir.

Mumaileyh, tahdidi teslihat konferansında Fransa'yı temsil ve Cemiyeti Akvam konseyi reisliğini ifada devam etmektedir.

Işığı kısılmış Bir lâmba

Anadolu Ajansının konferansa ait bir tavzihi..

Tahdidi teslihat konferansı, bir taraftan Cemiyeti Akvam büyük meclisinin Çinliler tarafından vâki olan talep üzerine içtimaa davet edilmesi ve bir taraftan da Fransa kabinesinin sukutu hasebile Fransa heyeti murahhasasının Cenevreden müfarakat etmiş bulunması gibi iki sebepten dolayı muvakkat bir intizar devresi geçirmek üzeredir. Bu esbap zail olunca konferans, yeniden mesaisine ayni hararetle başlayacaktır. Halbuki dün bu vaziyeti tesbit etmek üzere gelen mufassal bir telgrafın birinci kısmında mündericî "Mis Enveilleus" tabirinin bir hata eseri olarak türkçe bültene "Tahdidi teslihat konferansının şaşaasını kaybederek sönmek üzere bulunan bir kandil haline geldiği" tarzında derc edildiği görülmüştür. Vaziyeti olduğu gibi anlatabilmek için bu tabiri "Muvakkaten ışığı kısılmış bir lâmba" suretinde ifadesi icap eder. Keyfiyet maaliti zar tashih ve tavzih olunur.

Hattı harp gemileri

CENEVRE, 21 A.A. — Tahdidi teslihat konferansı reisinin muhtelif heyeti murahhasalara noktai nazarlarını tasrih etmeleri için vuku bulan ricası üzerine Arjantin murahhasları Vaşington ve Londra mukavelelerini imza etmemiş olan devletlerin de 10,000 tondan yukarı hattı harp gemisi inşa etmemelerini istihdaf eden bir teklif tevdi etmişlerdir.

Arjantin, ayni zamanda mevadı gıdaiye naklinin serbest olmasını ve bu maddelerin harp kaçağı addedilmeyerek bitaraf gemiler tarafından serbestçe nakledilebilmesini teklif etmektedir.

Ingiltere Demiryolları

Varidatta mühim tenakuslar var

LONDRA, 21 A.A. — Demiryolları bilânçolarının neşri ciddi endişelere bais olmuştur. Zira, bu bilânçolar varidatta mühim tenakuslar vukubulmuş olduğunu ve bunların tasarruflarla kapadılmamakta bulunduğunu göstermektedir.

Berwick varidatı, 6 milyon lira tenakus etmiştir. Buna mukabil mesarif 4,200,000 lira eksilmiştir.

Hali hazırda kumpanyalara 15,000,000 lira zarar getiren yol buhranının izalesine çalışılmaktadır. Tollar devlet tarafından tamir ve idare edilmekte olduğundan dolayı demiryolları kumpanyaları müsavi muamele yapılmasını ve devletin müdahelesini istemektedirler. Bunlar kumpanyaları ayni zamanda şebekelerin elektrikleştirilmesi meselesini tetkik etmekte olup yakında bu hususunun tahakkuk sahasına isal edileceği ümit olunuyor.

SON DAKİKA

Ismet Pş. hükûmetinin malî vaziyeti

Bulgar gazetesinin bir makalesi

SOFYA, 21 (A.A.) — (Anadolu Ajansının hususî Balkan muhabiri bildiriyor) — Buradaki nim resmî Zname gazetesinin Türkiye ve cihan buhranı başlığı altında yazdığı makale nazarı dikkati celbedecek mahiyettedir. Bu makalede Türkiye vaziyeti maliye ve iktısadiyesini ıslah için İsmet Paşa hükûmetinin aldığı bir çok tedbirlerden kemali takdirle bahsediliyor, ve Türkiye hükûmetinin takip ettiği malî ve iktısadî siyasette tamamen muvaffak olduğu yazılarak deniyor ki: "Bilhassa Türkiyenin vaziyeti dikkatle tetkik edilince görülür ki bu memleket hiç bir istikraz akdetmeksizin borçlarını tediyeye çalışmakta ve yalnız Türkiyedir ki bu kendi devlet gemisini yalnız kendi kuvvetleriyle yürütmek muvaffakıyetini göstermektedir. Türkiyenin bugün alacaklılarına karşı kullandığı en müessir silâh bu suretle kimseye mühtaç olmadığını ilân ederek kendi yağı ile kavrulması ve vaziyetinin bu zaviyeden mütalea edilmesi icap ettiğini ileri sürmesidir."

Izmirde Gazi Hz.nin heykeli

İZMİR, 21 (Hususî) — Gazi Hz. nin heykellerinin kaidesi başka şekilde yapılacaktır. Kaidenin martta bitmeyeceği zannolunuyor. Müteahhit yeniden mühlet istemiştir.

Evlâtlığını demirle yaralayan

İZMİR, 21 (Hususî) — Yedi yaşındaki evlâtlığını kızgın demirle yaralayan Zehra Hanım mahkemeye verilmiştir.

Izmir berberlerinin teşebbüsü

İZMİR, 21 (Hususî) — Şehrimiz berberleri ruhsatiye harcından dolayı belediye ve oda nezdinde teşebbüslerde bulunmuşlardır. Şehir meclisi perşembe günü fevkalâde bir surette toplanacak, bu mesele hakkında kat'i karar verecektir.

Rıhtım şirketinin sabık nafıa komiseri getirilecek mi?

İZMİR, 21 (Hususî) — Rıhtım şirketinin sabık Nafia komiseri şirketten mühim mikdarda rüşvet aldığı tebeyyün ettiğinden yakında tahkikata başlanacaktır. Komiserin İsviçreden getirileceği söylenmektedir.

Ziraat bankasının Maraş şubesi müdürü

ANKARA, 21 (Telefonla) — Ziraat Bankası şeflerinden Hâmit Nizamî Bey Maraş şubesi müdürlüğüne tayin edilmiştir.

Mektupçular arasında tebeddül

ANKARA, 21 (Telefonla) — Münhal bulunan Samsun mektupçuluğuna sabık Adapazarı kaymakamı Talât, Malatya mektupçuluğuna sabık Mes'udiye kaymakamı İsmail Hakkı, İçel mektupçuluğuna sabık Mihalcık kaymakamı Eyüp Sabri, Gümüşhane mektupçuluğuna sabık Hozat kaymakamı Tevfik, Kars mektupçuluğuna sabık Ayaş kaymakamı Şefik Beyler tayin edilmişlerdir.

Tekaüde sevkedilen Jandarma kumandanları

ANKARA, 21 (Telefonla) — Kanunî tekaüt hakkını kazanan Samsun Jandarma kumandanı binbaşı Ali Bey ile Van Jandarma kumandanı binbaşı Nuri Beyin tekaüde nsevkleri tesbit edilmiştir.

Viyana sefareti ikinci kâtipliği

ANKARA, 21 (Telefonla) — Viyana sefareti ikinci kâtibi Hayreddin Fuat Bey merkeze nakil ve yerine muavin konsolos Bedri Tahir Bey tayin edilmiştir.

Fransız kabinesinin son şekli

PARİS, 21 (A.A.) —— Kabine şu suretle teşekkül etmiştir: Başvekil: M. Tardieu, Adliye ve idare kontrolu: M. Reynaud, Dahiliye: M. Mathieu, Maliye: M. Flandin, Müdafaai Milliye: M. Pietri, Maarif M. Mario Roustan, Pansiyon ve istilâ görmüş havali: M. Champetier de Ribes, Mesai: M. Laval, Sıhhati umumiye : M. Blaisot, Nafia: M. Guernior, Vesaiti nakliye ve ticareti bahriye: M. Chaveou, Ziraat: M. Rollin, Müstemlekât: M. Dechappedelaine, Müsteşarlıklar riyaseti nüzzar : M. Petecha Cathlaa, Dahiliye: M. Foulon, Maliye: M. Perreau Pridier, Müdafaa Milliye: M. Riche Fould, Mesai: M. Pechain

İpekiş fabrikasının vaz'ıesas resminde Gazi Hz.

Türk ipekçiliği için çok feyizli inkişaf sahası..

İş Bankasının Bursa'da tesis ettiği fabrika iftihar edebileceğimiz nadir müesseselerden biridir..

BURSA, 20 (Milliyet) — İpekiş, İpekiş... Bursamızda günün meselesi bu oldu. Herkes biribirine merakla soruyor:

— İpekiş fabrikasına gittiniz mi?

— İpekiş'in kumaşlarını gördünüz mü?

İş Bankasının tesis ettiği bu muazzam ipek fabrikası, aylardan beri devam eden hummalı bir mesaiden sonra nihayet bütün tertibatını ikmal ederek faaliyete geçmiş bulunuyor. İpekiş, bu uzun hazırlık devresinde, tıpkı kozasının içine çekilen bir ipek böceği gayretile durmadan çalıştı. Şüphe yok ki bu devamlı mesai meyvesini vermekte daha fazla gecikemezdi.

İlk temel taşını bizzat Gazi Hz. nin koymuş oldukları "İpekiş" müessesesi, şehir haricinde ve elektrik fabrikası karşısında inşa edilmiş ufak bir şehir manzarası arzeder. Fabrikanın gündelik hayatı, çok canlıdır. Sabahın 7 sinden akşamın 9 una kadar faaliyet halinde bulunan İpekiş fabrikası, şehrin iş hayati üzerinde çok feyizli tesirler yapacak mevkidedir.

Fabrikaya gitmek için, bir otobüse binerek Altıparmak istasyonunda inmek kâfidir. "İpekiş„ tâ uzaktan ziyaretçinin gözlerini okşar: Burasının ilk bakışta bir fabrika olduğuna ihtimal vermek mümkün değildir. Fabrika diyince hatıra oğultu lu bir yer gelir. Şuraya buraya koşuşan işçiler... Duman ve kurum yağdıran pis bir baca.... vesaire...

Halbuki "İpekiş" te böyle şeyler göremezsiniz. Çünkü buranın modern tesisatı, dışarıya ufak bir sesin bile sızmasma mâni olacak şekilde yapılmıştır. "İpekiş" den içeri girdiğimiz zaman manzara şudur: Fabrikalarımızın hiçbirinde benzeri görülmeyen muhteşem bürolar ve büroların üstüne kapanmış durmadan çalışan memurlar...

Erkek ve kadın amele için ayrı ayrı gardırop daireleri... Ameleden her birine ait birer dolap bulunan temiz, tertemiz yemek salonu... memurların yemek yemesi ve istirahat etmesi için hususi salonlar. İğneden sürmeye kadar bütün muhteviyatı büyük bir intizamla yerleştirilen depolar ve nihayet değil Türkiyede Avrupanın birçok şehirlerinde bir eşi olmayan mamulât dairesi...

Bu modern müessesede temizlik, intizam ve mesai tarzı, cidden hayret ve gıpta edilecek bir derecededir.

Alt katta camekânla örtülü bir koridor geçildikten sonra beton yapılı imalâthanelere girilir. Her tarafından zıya tufanı fışkıran bu geniş yer, "İpekiş" in dokuma dairesidir: Burada hesapsız tezgâh var... Fabrikanın başka bir dairesine, meselâ "şarj" kısmına geçiniz: Pırıl pırıl yanan birçok makineler. O kadar yeni ki elle tutmağa kıyılmaz. Öğrendiğime göre yalnız bu dairenin tesisatı yüz bin liradan fazlaya mal olmuştur. Fabrikanın bir başka köşesi de bu: Büküm dairesi...

Yüzlerce makara durmadan dönerken, büyük sanayi merkezlerinde ki faaliyete alışık olmayan kulakları garip bir oğultu kaplayor ve insan kendini bir an için meselâ Liyon şehrinde büyük bir ipek fabrikasında sanıyor.

Asıl hoşa giden şey şu: Burada çalışanlar hep Türk kızlarıdır.

Bükme dairesinden sonra kaynatma için ihzar daireleri, kimyahane, tahlilhane, boya dairesi apre ve kurutma kısmları geliyor. Bu baş döndürücü tesisatın bütün dünyada ancak üç beş büyük fabrikaya münhasır olduğunu söylersem, İş Bankasının memleket ipekçiliğini inkişaf ettirmek maksadile kurduğu bu muazzam fabrika hakkında size küçük bir fikir vermiş olabilirim. Bu modern tesisatın idare ve işletme işleri çok kıymetli ve salâhiyettar ellere tevdi olunmuştur.

Meselâ fabrikanın umumî müdürü Reşat Bey, Almanyada ve bilhassa İngilterenin Mançester şehrinde tamam yedi sene ameli ve nazarî dokumacılık tahsil etmiş dokuma mühendisidir. Fabrikanın esas fen mühendisi de Türktür. Bu zat ta Almanyada yedi sene tahsil görmüş, sırasile dokuma tezgâhlarını inşa eden fabrikada bizzat amele sıfatile işe başlamış ve Almanyanın bütün ipek sanayiine ait fabrikalarda dört sene ameliyat gördüğü gibi ayrıca da nazarî olarak fen mühendisliği tahsil etmiştir.

Yalnız dokuma, boya ve şarj kısımlarında İsviçreli mütehassıslar vardır. "İpekiş" enfes ipeklilerini yakında piyasaya çıkaracaktır. İlerde vâsi bir satış teşkilâtı tesis edilmesi mukarrerdir. "İpekiş" in bir hizmeti de, teşkilâtı vasıtasile kendi mamulâtı meyanında diğer fabrikalarımızın mallarını da müstehliklere arzetmek olacaktır.

Bursa halkı, "İpekiş" in ipeklilerini, şimdiden kapışmağa hazırlanıyor.

3 üncü kontenjan listede her şey var!

Ekonomi

Araşit yağı için büyük bir içtima yapılacak

Vaziyetten memnun olanlar da, olmayanlar da var!

Nebatî yağlar hakkında İzmit meb'usu Sırrı Beyin verdiği takrir üzerine İktısat vekili Mustafa Şeref Beyin Mecliste verdiği cevap şehrimiz iktısadî mahafilinde alâka ile karşılanmıştır. İktısat Vekili Beyin beyanatı bir kısım erbabı sanayii meyus ederken bir kısmını da sevindirmiştir. Aldığımız malûmata nazaran erbabı sanayi haftanın sonunda Millî Sanayi birliğinde büyük bir içtima yapacaklar ve hâsıl olan vaziyeti tetkik edecektir.

Laypzig sergisi

Millî Tasarruf ve İktısat cemiyeti muamelât müdürü Vedat Nedim Beyle İzmir Ticaret odası istihbarat müdürü Zeki Bey dünkü trenle Layipziğ'e hareket etmişlerdir. Vedat Nedim ve Zeki Beyler Layipziğ sergisindeki Türk pavyonunun tertibile meşgul olacaklardır.

Izmirden ihracatımız

Son hafta zarfında İzmir mıntakasından 228 kilo afyon, 16,330 kilo incir, 221,311 kilo üzüm, 44666 kilo tütün ihraç edilmiştir.

İncir stoku 1,5 milyon, üzüm stoku 3 milyon, tütün stoku 13,5 milyon kilodur.

Italyan heyeti gitti

Samsun mıntakasından tütün mubayaa edecek olan İtalyan heyeti Samsuna hareket etmiştir.

Yunanistan da tahdit ediyor

Yunan hükûmetinin ithalâtı tahdit hususunda bir kanun projesi hazırladığını yazmıştık.

Son aldığımız malûmata göre bu proje ile Yunanistana badema ithal edilecek halkın iaşesine lâzım olan maddelerle eczayı tıbbiye ve iptidaî maddeler den başkası tahdide tabi tutulmuştur.

Hazırlanan listeye Yunanistana ithali memnu olan eşya da ilâve olunmuştur. Yeniden otomobil ithali sureti katiyede menedilmiştir.

Pamuk mübayaası

Alman malûmata nazaran Japon hükûmeti Mısırdan 75,000 kantar skalarides ve 100,000 kantar aşmunî pamuğu almak üzere müzakereye girismiştir.

Yapağı istihsalâtı

Yapağı istihsal eden başlıca beş mıntakanın 1931 senesi istihsalâtı şudur: Amerika 432 milyon, Avusturalya 950 milyon, Yeni Zelant 255 milyon, Arjantin 333 milyon, Cenubî Amerika 335 milyon libredir ki mecmuu 2 milyar 305 milyondır. Geçen sene bu miktardan 105 milyon libre azdı.

Ne kadar buğday çıktı?

1931 Dünya buğday istihsalâtı 990 milyon kental olarak tesbit edilmiştir. Halbuki 930 senesinde bir milyar kental idi.

Madalya verilecek

Millî sanayi birliği evvelce olduğu gibi 1931 yerli mallar sergisine iştirak eden müessesata da madalya ve diploma verilmesine karar vermiştir.

Rozet yapılıyor

Sanayi birliği azalarına mahsus olmak üzere rozetler yapılmasına ve hüviyet varakası tabına başlanmıştır.

Tütün encümeni

Ticaret odası tütün encümeni genişletilmiştir.

Encümene şehrimizdeki ecnebi tütün müesseseleri sahiplerinin de iştirakleri temin edilmiştir.

Eskişehirde yerli malı ile giyim artıyor

Yerli malı kumaşlarla tuvaletlerini en iyi yapan hanımlarımız ve alınan tedbirler..

Eskişehir Tasarruf cemiyeti idare heyeti ve yerli malı elbise yapan odacılar

ESKİŞEHİR 20 (Milliyet) — Eskişehir Millî tasarruf ve iktısat cemiyeti gayeleri yolunda büyük bir faaliyet sarfetmektedir.

Binden fazla azası olan Eskişehir tasarruf cemiyeti geçende iki müsamere tertip etmiş ve bu müsamerelerde tuvaletlerini sırf yerli malile yapmış olan hanımlar arasında birer müsabaka yapılmıştır. Birinci müsabaka kolordu kumandanı Naci Paşanın refikası Azize Hanımefendi, ikinci müsabakada Vali Beyin refikası Mebrure Hanımefendi kazanmışlardır. Cemiyetin mütemadî ve kıymetli mesaisi neticesi olarak merkezdeki mektep talebelerinin kâmilen yerli malı giymeleri temin edildiği gibi, devair odacılarına da sırf yerli ve yeknesak elbiseler yaptırılmıştır. Cemiyet merkeze merbut nahiyelerde de talî şubeler açmağa muvaffak olmuştur.

Belediyede

Yangınlar neden Büyür?

Aksaray yangını itfaiyeye geç haber verilmesinden büyümüştür

Son zamanlarda yangınlar itfaiyeye geç haber verildiğinden tevessü etmektedirler. Son Aksaray yangını da karakol karşısında olduğu halde gene geç haber verilmiştir. Aksaray karakolu evvelâ Samatya merkezine haber vermiş, merkez de itfaiyeye haber vermiştir. Resmî telefonlarla yangın haber vermek uzadığı için itfaiye ihbar telefonlarının tezyidine karar verilmiştir.

Hastanelerin teftişi

Belediye müfettişleri evvelce sıhhî müessesatı teftiş edemiyorlardı. Sıhhiye Vekâleti şu şekilde bir müsaade vermiştir: Sıhhiye müessesatını sıhhiye müfettişleri sıhhî, idarî, malî, fennî noktalardan teftiş edecek lerdir. Belediye müfettişleri ise malî ve idarî kısımları teftiş edebileceklerdir. Bu müsaade yalnız belediye hastahaneleri içindir. Yalnız dispanserler bu karardan istisna edilmiştir.

İktısat müdürlüğü

Belediye iktısat müdürlüğüne tütün inhisarı mürakiplerinden Asım Süreyya Beyin 300 lira maaşla tayini takarrür etmiştir. Mumaileyh mart iptidasında yeni vazifesine başlayacaktır.

Takibat yapılıyor

Bazı kimselerin, hâlâ öteye beriye hizmetçi verdikleri belediyeye ihbar edilmiştir. Müstahdemin idarehanelerinden başka kimse hizmetçi veremiyeceği için bu gibiler hakkında takibat yapılacaktır.

Hortumlar geldi

Belediyenin itfaiye için sipariş ettiği 6 bin metre hortum gelmiştir. Bir kaç güne kadar da 10 bin metre daha gelecektir. Gelen hortumlar muhtelif guruplara tevzi edilecektir.

Yeni laboratuvar

Belediye sıhhiye müdürlüğünde tesis edilen lâburatuvarın noksanları ikmal edilmiştir. Bu lâboratuvarda mühtaç kimselere ait tahliller yapılacak, yalnız masrafı alınacaktır.

Şehir meclisi toplanıyor

İstanbul umumî meclisi bugün içtima ederek hesabı kat'î raporunun tetkikine devam edecektir.

Belediye yıllığı

Belediyenin neşredeceği 65 şehre ait madde hakkındaki yıllık istatistiğin basılması ikmal edilmiştir. Mart iptidasında alâkadar makamata gönderilecektir.

Satılacak arsalar

Belediye şehir dahilinde boş ve kendisine ait olan arsaların haritalarını çıkartmıştır. Belediye bu boş arsaları istiyenlere satacaktır.

Cemiyetlerde

Iktısatçılar Toplandılar

Türk iktısatçıları cemiyeti sekizinci toplantısını dün akşam Ticaret odası salonunda yapmıştır. Bu içtimada müderris Münir ve muallim Servet Beyler tarafından birer konferans verilmiştir.

Kabzımallar intihabı

Kabzımallar cemiyeti idare heyeti intihabı dün cemiyetin Küçük pazardaki merkezinde yapılmıştır.

Yeni idare heyeti esnafın kendi namzetleri arasından seçilmiştir.

Gümrüklerde

3 üncü kontenjan listeye çay, kahve kondu!

Avrupadan gelen yüksek bir aileye mensup bir madam kaçakçılık yaparken yakalandı

Ford'a otomobil idhali için müsadatta bulunuldu

Yeni üç aylık kontenjan listesi şehrimizde alâka ile karşılanmıştır. Dün ibr çok müesseseler nisandan itibaren mer'i olacak olan yeni kontenjan hakkında Ankaradan tanıdıkları vasıtasile malûmat istemişlerdir. Üçüncü parti olarak neşredilen yeni üç aylık kontenjanın ihtiyaçları hakkıyle ve daha müsait bir şekilde karşılayacağı ümit edilmektedir.

Bilhassa geçen kontenjanlarda çok az konulmuş veya hiç konulmamış olan bazı maddelerle çay ve kahvenin yeni kontenjanda müsait bir şekilde konulmuş olması memnuniyetle karşılanmıştır.

Kontenjanın bazı memleketlerde olduğu gibi devletlere göre taksim edilmesi lehinde ortaya atılan fikrin amelî bir faidesi görülmediğinden eski şeklin devamı takarrür etmiştir.

Üçüncü kontenjan listesini ihtiva ettiği nisbetler diğer listelerden çok farklıdır.

Ford fabrikasına teshilât gösterildi

İstanbul Ford montaj fabrikasının mamulâtının memleketete ithali için yeni bir kararname İstanbul gümrükleri başmüdürlüğüne tebliğ edilmiştir. Aldığımız malûmata nazaran Ford müessesesi İstanbul montaj fabrikasında montajı yapılan otomobillerden 600 tanesinin ve 350 parça yedek aksamın memlekete ithaline müsaade edilmiştir. Yeni neşredilen üç aylık kontenjan listede otomobil ithali bazı kayıtlar dahilinde serbest bırakılmıştır.

Inhisarların teftişi

Maliye müfettişlerinin Gümrükler ve İnhisarlar muamelâtını da teftiş ve icap eden tahkikatı icra edebilecekleri tamimen tebliğ edilmiştir.

Yüksek madamın kaçırdığı eşya

Galata yolcu salonunda skandal mahiyetinde bir gümrük kaçakçılığı meydana çıkarılmıştır. Şehrimizin büyük mefruşat müesseselerinden birinin ailesi efradından bir madam Stella d'İtali vapuru ile şehrimize gelmiştir. Bu madam salondan geçerken üzerinde gizli eşya olup olmadığı sorulmuş ve menfi cevap alınmıştır. Fakat, memurların şüphesi üzerine kadın muhafaza memurları kendisini taharrî etmişlerdir. Bu araştırma neticesinde Madamın üzerinde kıymeti çok yüksek kaçak bir takım eşya ve kumaşlar çıkmıştır. Bu netice gümrük mahafilinde hayretle karşılanmaktadır.

İktısadî buhranın önüne nasıl geçilebilir?

Müstahsiller beynelmilel bir teşkilât altında toplanmalıdır

Bu fikir etrafında propaganda yapmakta olan Mr. Gibson ne diyor?

Beynelmilel kurşun sanayi Birliği irtibat memuru Mr J. L. Gibson'un şehrimize geldiğini ve bu zatın muhtelif sanayide istihsalât ile istihlâkât arasında bir tevazün temini için muhtelif fabrikalar mümessillerile temas etmek üzere seyahat etmekte olduğunu yazmıştık. Mr. Gibson evvelki gün şehrimizdeki bulunan kurşun sanayii mümessillerini Tokatliyan oteline davet ederek kendilerine bu fikir etrafında bir konferans vermişti. Mr. Gibson dün de gazetecilere fikirlerine şu suretle hulâsa etmiştir:

— Maksadımız dünyada mevcut ve istihsalât fazlalığından mütevellit buhranın mümkün mertebe önüne geçmek için beynelmilel bir teşriki mesaî vucüde getirmektir. Bu teşriki mesaiyi yalnız sınaî sahada değil buğday, pamuk gibi cihanşumul ehemmiyeti haiz olan ziraî istihsalât sahasında da yapabiliriz. Bu teşriki mesaî bundan üç sene evvel kurşun sanayi erbabı arasında yapılmıştır. Yaptığımız teşkilât mucibince cihan kurşun sanayii piyasasında fiatleri tesbit ettik. Bu sayede fabrikalarımız işsiz kalmamıştır. Bu teşkilâti diğer sınaî ve ziraî istihsalât sahasına da teşmil etmek istiyoruz. Bunun için bütün müstahsiller beynelmilel teşkilât altında toplanarak fiatlerini tesbit ve istihsalât ile istihlâkât arasında bir tevazün teminine çalışmalıdırlar. Geçen sene mayıs ayında bu maksatla Londra'da buğday müştahsilleri bir içtima yaptılar, fakat Amerikalılar bunda bir trüst mahiyeti gördüklerinde bu teşkilâta yanaşmadılar. Halbuki bu yalnış bir fikirdir. Ben bilhassa bu trüst fikrinin aleyhtarlığını reddetmek istiyorum. Çünkü bugün istihsalât ile istihlâkât arasında tevazün tesis edilemezse buhran zuhuru muhakkaktır. Her nevi istihsal maddesi mübadele kabiliyetini ve beynelmilel piyasa'da bir kıymeti haiz olmadığı takdirde buhranın önüne geçmek müşkildir. Eşya'ya her şeyden evvel bir istihlâk kabiliyeti vermek lâzımdır. Bunun için her memleket müstahsilleri aralarında birleşerek millî bir teşkilât vucüde getirmeli, sonra diğer memleketler müstahsillerile birleşerek, rekabet şeklini, fiatleri tayin ve tesbit etmelidirler.

Bu beynelmilel teşkilât sayesinde eşya piyasa'ya istihlâk kabiliyeti ile mutenasip bir şekilde çıkarılmalı, ve fazlası muhafaza edilerek satılmamalıdır. Bu fazla istihsalât, ihtiyaci ve ihtisalâtı noksan olan memleketlere gönderilmelidir. Bunu temin için istihsalâtın tahdidine de lüzum yoktur. Yeter ki istihlâkât ile istihsalât arasında bir tevazüm tesis edilebilsin. Maksadım rekabeti de ortadan kaldırmak değildir. Ben bilâkis rekabetin de bir teşkilât altına alınmasına taraftarım. Bugünkü içtimaî teşkilâtımız noksan olduğundan birçok buhranlar karşısında kalıyoruz. Fen çok ileri gitmiş ve Küreiarzda mevcut bütün servetlerden istifade etmek imkânını bahşetmiştir. Fakat bu servetlerin istihsal edildikten sonra hep bir yerde toplanıp buhrana sebebiyet vermesi içtimaî teşkilâtın noksanından ileri gelmektedir. Dünyayı kasıp kavuran işsizlik de teşkilâtsız bir tembellikten ibarettir."

Mr. Gibson bundan sonra bu fikir lehinde propaganda yapmak için buradan Sofya, Belgrat ve Bükreş'e gideceğini, Atina'da ve İstanbul'da fikirlerimin hüsnü kabul gördüğünü söylemiştir.

Hat açıldı

Trakyadaki müthiş kar dolayısile kapalı bulunan Şark demiryollarının Kırklareli - Alpullu şube hattı dün açılabilmiştir. Dün ilk tren Alpulludan şehrimize gelmiştir.

Mahkemelerde

Efe Mehmet Hapsedilecek

Esrarkeşler dün kararlarını aldılar

Esrar içmek ve başkalarına içirmekle maznun Efe Mehmet le arkadaşları Tahsin, Abdullah, Recep ve Şükrünün dün Ağırcezada mahkemeleri ikmal edilmiştir. Efe Mehmet, Sulukuledeki evine on beş kadar arkadaşını toplamşı ve ellerine birer kabak vererek kendilerine muhteşem bir esrar ziyafeti çekmiştir. Esrarcılar, önlerine açık birer kart koymuşlar, dalgaya düşmek üzere iken memurlar içeriye girmiş ve hepsini cürmü meşhut halinde yakalamış. Ağırceza mahkemesi, dün bu esrarcılardan Efe Mehmedi altı ay hapis ve 100 lira para cezasına mahkûm etmiştir. Efe Mehmedin arkadaşları da altışar ay hapis ve beşer lira para cezasına çarpılmışlardır. Efenin esrar içtiği sabit olmayan diğer arkadaşları beraat etmişlerdir.

Karı ve koca maznun

Kâniye isminde bir kadın bundan 20 gün evvel doğurduğu çocuğu kimseye göstermeden evinin bahçesine gömmüştü. Zabıta işi haber almış ve cesedi mezardan çıkararak morga nakletmişti. Kâniye evli bir kadındır. Kocası da kalaycı Mahmut isminde biridir. Karı koca Adliyeye verilmiştir. Mahmut çocuklarının ecelile öldüğünü, mezar kazacak paraları olmadığı için ölüsünü evin bahçesine gömdüğünü söylemektedir. Morgun vereceği rapor hâdiseyi tenvir edecektir.

İhtısas mahkemeleri

İhtisas mahkemeleri, hâkim ve müddeiumumîleri dünden itibaren yeni vazifelerine başlamış ve bazı evrakı tesellümle meşgul olmuşlardır. Dün İhtisas mahkemelerine yeniden kimse tevdi edilmemişti.

Yeni memur alınacak

İ. M. Umumiliğinden:

Adlî ihtisas mahkemelerinin Başkâtipliklerile kâtiplikleri ve hukuk ve meslek mektebi mezunlarile adliye memuriyetinde bulunanlardan talip olanlar arasında 25 şubat 932 perşembe günü imtihan icra edileceğinden taliplerin yevmü mezkûrda saat onda memuriyetimize müracaatları .

Yazı makineleri için şerit

Yeni ve yerli şerit tecrübeyi kazandı

Dün Millî sanayi birliğinde yeni yerli daktilo makineleri şeritlerinin tecrübeleri yapılmış ve müsbet bir netice alınmıştır. Galatada Perşembe pazarında "Şulman" yazı makinesi şeritleri imalâthanesi sanayi birliğine müracaatla kendi yerli şeritlerinin Avrupa şeritlerinden daha mukavim olduğunu iddia ederek bir jüri huzurunda tecrübye hazır olduğunu bildirmiştir. Dün öğleden evvel Sanayi birliğinde idare heyeti azası intihap edilen jüri huzurunda bu husus için kullanılan tecrübe makinesile üç Avrupa şeridile bu yerli şridin tecrübeleri yapılmıştır. Neticede yerli şeridin daha mukavim olduğu ve daha çok renk verdiği tesbit edilmiştir

Vilâyette

Tekaüt Maaşları

İnhisarlardaki memurlar maaşlarını alacaklar

İnhisarlarda müstahdem mütekait memurların verilmekte olan tekaüt maaşlarının, İnhisar Vekâletinin teşekkülü üzerine, bazı malmüdürlüklerince kesilmek istendiğini yazmıştık. Yazdığımız gibi böyle tereddütler olmuştur. Fakat defterdarlık vâki olan müracaatlar üzerine meseleyi halletmiştir. İnhisar vekâleti teşekkül etmekle beraber bu inhisarların 931 malî senesi bütçeesi ile mülhak surette idarelerine hazirana kadar devam edilecektir. Binaenaleyh 1932 bütçesi çıkıncaya ve inhisarlardaki memurlar da devlet baremine idhal edilinceye (mayıs sonuna) kadar inhisarlarda müstahdem mütekaitlere tekaüt maaşları verilecektir.

Poliste

Şüpheli Ölüm

Ceset morga kaldırıldı

Pangaltıda bahçıvan Bedrosun yanında amele 60 yaşlarında Hamparson evvelki gün bahçede çalışırken üzerine fenalık gelmiştir. Hâdise polise aksetmiş ve Hamparson Beyoğlu hastahanesine götürülürken ağzından kan gelmiş ve dün sabah ta hastahanede ölmüştür. Hamparsonun ölümü şüpheli görüldüğünden cesedi Morga nakledilerek tahkikata başlanmıştır.

Gümüş mü, altın mı?

Karagümrükte sucu Ali gümüş çeyreği altın suyuna batırarak balıkçı Cavide dört liraye satmıştır. Çeyreğin altın olmadığını anlayan Cavit polise müracaat ederek şikâyet etmiş, sucu Osman yakalanmıştır.

Dövüşen akraba

Kasımpaşada Ekrem isminde birisi düngece son derece sarhoş bir halde kayın pederinin evine giderek taarruz etmiştir. Evde bulunan kayın biraderi İsmail ile, misafir Hüseyin bir olarak Ekremi dövüp başından yaralamışlardır.

Artık yeter

Mahmut isminde biri neşrettiği tarihî askerî ünvanlı kitabı Beşiktaş'ta fabrika sahibi Mehmet Nuri Beye fahiş fiatle satmak istemiştir. Vaki şikâyet üzerine takibat yapılmaktadır.

Derhal söndürülen bir yangın

Dün akşam saat 20 sularında Sultan Hamamında manifaturacı Buhorun dükkânından bir yangın çıkmışsa da derhal söndürülmüştür.

Halkevleri

Bu hafta içtimalar var

Halkevine yazılmak için dünde birçok dairelerden liste halinde memurların isim ve adresleri gönderilmiştir. Keza 18 yaşını ikmal etmiş birçok genç mektepliler kaydolmak için müracaat etmetkedirler.

Halbuki hars şubeleri bu hafta içinde toplanarak faaliyete geçmek için idare heyetlerini seçeceklerdir. Şimdiki halde faaliyette bulunan ve eskiden beri devam eden yalnız halk derslhanesi şubesi vardır. Halk derslhanesinde fransızça, ingilizce, italyanca ve almanca dersleri gösterilmektedir.

Güzel San'atlar Birliğine mensup ressamlarla müstakil ressam ve heykeltraşlar birliğine mensup olan ressamlar perşembe günü içtima ederek tevhit ve Halk evine iltihak formalitelerini ikmal edeceklerdir.

Milliyet

Asrın umdesi "MİLLİYET" tir.

22 ŞUBAT 1932

İdarehane: Ankara caddesi, 100 No.

Telgraf adresi: İst. Milliyet

Telefon Numaraları:

Başmuharrir ve Müdür 24318

Yazı işleri Müdürlüğü 24319

İdare ve Matbaa 24310

ABONE ÜCRETLERİ:

	Türkiye için L. K.	Hariç için L. K.
3 aylığı	4 —	8 —
6 „	7 50	14 —
12 „	14 —	28 —

Gelen evrak geri verilmez — Müddeti geçen nüshalar 10 kuruştur. Gazete ve matbaaya ait işler için müdiriyete müracaat edilir. Gazetemiz ilânların mes'uliyetini kabul etmez.

BUGÜNKÜ HAVA

Yeşilköy askerî rasat merkezinden verilen malûmata göre, bugün hava umumiyetle bulutlu devam edecek, rüzgâr şimalden mutedil surette esecetkir.

Dün tazyiki nesimî 764 milimetre, en çok sıcaklık zaît 3 ve en az sıcaklık ta nakıs 3 derece idi. Dün akşam geç vaikt hafif kar yağmağa başlamıştır. Bugün kar yağmak ihtimali azdır.

Dün Ankaraya ka ryağmıştır.

FELEK

Aza isimleri

Meclisi idare azası isimleri değil.. Kendi âzamızın isimleri nazarı dikkatimi celbetti. Geçen akşam uykum kaçtı... İnsanın uykusu kaçınca aklı bir tuhaflaşır.. Bu tuhaflaşma esnasında işte bu meseleye dik kat ettim.

Efendim. Azamızın isimlerinin ekserisi (b) harfile başlıyor.. İşte:

— Beyin
— Baş
— Burun
— Beniz
— Boğaz
— Boyun
— Bağır
— Bögür
— Bel
— Böbrek
— Barsak
— Bacak
— Bilek.

Belki daha vardır. Amma benim aklıma gelmedi.. Sonra yine deli gibi düşündüm.. Öteki isimleri de (b) ile başlatı Bir sürü saçma çıktı:

(Göz) yerine böz
(Kulak) yerine bulak
(Ayak) yerine bavak
(Kol) yerine bol
Falan gibi.....

Daha fazla yazmadım ki; oynattı demesinler diye!..

Tenvirat meselesi

İstanbul, dünyanın en karanlık şehirlerinden biridir. Belki Çinde, Yemende falan daha karanlık şehirler vardır amma, medenî şehirler arasında İstanbul kadar karanlığını görmedim.. Herkes İstanbulda tenviratın arttırılmasını ister dururdu. Gazetelerde bu işin artık halledildiğini gösterir bir havadis gördüm:

Belediye, İstanbul tenviratını arttırmıyacaksa da tenvirat resmini arttıracakmış.. Daha ne isteyebiliriz?.

FELEK

Adanada Kayserili tüccardan müflis Apti zade Osman Efendinin konkurdato hükümlerinden istifade etmek üzere icra dairesine vâki bulunan müracaatı neticesinde komserlikçe tanzim ve berayi tasdik mahkemeye tevdi kılınan konkurdatonun tetkikatı için 27-2-932 cumartesi günü celse tayin edilmiş olduğundan icra ve iflâs kanununun maddesi hükmüne tevfikan alâkadaranın bu baptaki itirazlarını dermeyan ve haklarını müdafaa zımnında yevmi ve vakti mezkûrda Adana asliye mahkemesi birinci hukuk dairesinde hazır bulunmaları lüzumu ilân olunur.

İstanbul İcra Riyasetinden:

Beyoğlunda, İstiklâl caddesinde, 389 numaralı mağazada, deri mamulâtı ticaretile iştigal eden Viktor Gallerini Efendinin alacaklılarile konkordato akdeylemek üzere vuku bulan müracaatı İstanbul icra dairesi itiraz merciince nazarı itibara alınarak kendisine iki ay mühlet verilmiş olduğundan mumaileyh ten matlubu olan alacaklıların icra ve iflâs kanununun 283 üncü maddesi mucibince ilân tarihinden itibaren yirmi gün içinde alacaklarını bilcümle vesaiki ile İstanbulda, Bahçekapıda, Birinci Vakıf hanında 50 numarada mukim komiser ve avukat Fahrettin Beye bildirerek kaydettirmeleri ve hilâfına hareket edenlerin konkordato müzakeresinden hariç bırakılacakları ve keza İcra ve İflâs kanununun 283 üncü maddesi ahkâmınca teklifedilen konkordatoyu müzakere etmek üzere alacaklıların 4-4-932 pazartesi günü saat 14 te komiser ve avukat Fahrettin Beyin mezkûr yazıhanesinde toplanmaları ve toplanmağa tekaddüm eden on gün zarfında vesikaları tetik edebilecekleri ilân olunur.

İLÂN

Bulgaristanın Petriç, Nevrakop, Zarlık Mahrumya, Mustafa Paşa, Cumai Balâ ve vesair mahallelerinde teşrinevvel 912 tarihinden evvel hicretle emlâk ve arazi bırakmış olan Türklerin tapu ve veraset senetlerine müstenit hakları olanlar Bulgaristan avukatlarından Mösyö İngilizof tarafından bilvekâle takip ve temin olunur, bu vaziyette olanlar Galata'da, Mehmet Ali Paşa Hanında 43 numerolu yazıhaneye müracaat etsinler.

İstanbul İkinci iflâs memurluğundan: Müflis Kadıköyünde Hacı Şükrü sokağında 10 N: lı hanede mukim Sütçü Anastas Efendinin borçlarına ait tetkikat hitam bulmuş, ve yapılan sıra defteri dairede alacaklıların nazarı dikkatlerine hazır bulundurulmuştur. Kanunen yapılması lâzım gelen alacaklılar ikinci toplanması için 15-3-932 salı günü saat 14 te tayin kılınmış olmakla mukayyet alacaklıların yevmi mezkûrde 2 inci iflâs dairesinde hazır bulunmaları lüzumu ilân olunur.

MANGANEZ

Türk Anonim Şirketinden:

Manganez Türk Anonim Şirketi hissedaran hey'eti umumiyesi 31 mart 932 perşembe günü saat 16 da İstanbul'da Bahçekapı'da Dördüncü Vakıf Hanındaki Şirket merkezinde sureti âdiyede akdi içtima edeceğinden, hazır bulunacak hisse daranın hisse senetlerini veya banka makpuzlarını içtimadan bir hafta evveline kadar şirket merkezine tevdi etmeleri ve duhuliye varakası almaları ilân olunur.

Ruznamei müzakerat:

1 — 931 senesi muamelât ve hesabatına ait idare meclisi ve murakıp raporlarının kıraati,

2 — Bilânço ve kâr ve zarar hesaplarının tetkik ve idare meclisinin ibrası,

3 — İdare meclisi âzasının yeniden intihabı,

4 — Murakıp intihap ve ücretinin tayinile idare meclisi âzasının hakkı huzurlarının tespiti.

Ergani bakırı

Türk anonim şirketinden:

Ergani Bakırı Türk Aanonim şirketi hissedaranının, dahilî nizamnamesinin 24 üncü maddesine tevfikan, 24 mart 1932 tarihine müsadif perşembe günü saat 11 de sureti adiyede akdi içtima eyleyecek olan hey'eti umumiyede hazır bulunmak üzere, yevmi mezkûrda şirketin İstanbulda Bahçekapısında Taş handa kâin ilarei merkeziyesini teşrif buyurmaları, ve hisse senetlerini içtimadan bir hafta evveline kadar Türkiye İş Bankasına, Döyçe Banka ve yahut şirket veznesine tevdi eylemeleri mercudur.

Meclisi İdare

Ruznamei müzakerat:

1 — Şirketin 1931 senesi zarfındaki muamelâtını mübeyyin Meclisi İdare raporunun kıraati,

2 — Murakipler tarafından verilen raporun kıraati,

3 — 1931 senesi blânço ve kâr ve zarar hesabının tasdikile meclisi idarenin ibrası,

4 — Müddetleri hitam bulan Meclisi İdare azalarının yerlerine âza intihabı.

5 — 1932 senesi için murakipler intihabı ile ücretlerinin tayini.

Kandıra Halk Ormanları işletme

T. A. Şirketi Hissedarlarına:

Mukavelenamei esasinin 56 ncı maddesine tevfikan şirektimizin hissedarlar hey'eti umumiyesi 28-mart - 1932 tarihine müsadif pazartesi günü saat 15 te Kandıra'da şirket merkezinde âdiyen içtima edeceğinden hissedarların mezkûr saatte içtimaa gelmeleri rica olunur. Nizamneze mucibince içtimada hazır bulunacak hissedarların yevmi içtimadan 10 gün evvel hisse senetlerini şirket merkezine veya İstanbulda Sadullah Bey yazıhanesine tevdi ile makpuz almaları tebliğ olunur.

Ruznamei müzakerat:

1 — Meclisi idare ve murakıp raporlarının kıraati,

2 — 1931 senesi blânço ve kâru zarar hesaplarının tasdiki ile, meclisi idarenin ibrası.

3 — Temettüün sureti tevzii hakkındaki meclisi idare teklifinin kabulü.

4 — 1932 senesi için bir murakıp intihabı ile ücretinin tayini,

İLÂN

Ticaret kanununun 361 inci maddesile şirket mukavelenamesi ahkâmına tevfikan Bazar dü Levan şirketi hissedaranı 1932 senesi martının 23 üncü çarşamba günü saat 15,30 da şirketin Beyoğlunda İstiklâl caddesinde 314 numaralı mağazasındaki merkezi idaresinde alelâde surette inikat edecek olan hey'eti umumiye içtimaına davet olunurlar.

Ruznamei müzakerat:

1 — Meclisi idare ile murakıp raporlarının kıraati,

2 — 1931 senesi muamelâtına ait hesabatın kabulü ve meclisi idare âzasının ibrası ve senei mezkûre netayici muamelâtına dair meclisi idarenin teklifi.

3 — Umuru şirketin idaresine memur edilen murahhas aza aidatının tayini,

4 — Müddetleri hitam bulan meclisi idare azasının yerlerine intihabat icrası.

5 — 1932 senesi için bir murakıp intihabı ile aidatının tesbiti ve murakıbın mazereti halinde ifayı vazife etmek üzere diğer bir zatın intihabı.

Lâakal 20 hisse senedine malik olup ta içtimaı merkûrda hazır bulunacak hissedaran ticaret kanununun 371 inci maddesine tevfikan yevmi içtimadan bir hafta evvel hisse senetlerini şirektin merkezi idaresine tevdi etmelidirler.

Bankalara tevdi edilecek hisse senedatı makpuzları şirket merkezine tevdiat mahiyetinde olarak kabul olunacaktır.

Meclisi İdare

İLÂN

Ticaret kanununun 361 inci maddesile şirket mukavelenamesi ahkâmına tevfikan aslan ve Eskihisar Müttehit Çimento ve su kireci fabrikaları Anonim şirketi hissedarları 1932 senesi martının 26 ncı cumartesi günü saat 11 de Galatada Agopyan Hanında şirket merkezinde inikat edecek hey'eti umumiyei âdiye içtimaına davet olunurlar.

Ruznamei müzakerat:

1 — Meclisi idare raporu ile murakıp raporunun kıraati,

2 — 1931 senesi muamelâtına ait hesabatın kabulü ve meclisi idare azasının ibrası ve senei mezkûre netayici muamelâtına dair meclisi idarenin teklifi.

3 — Umuru şirketin idaresine sureti mahsusada memur edilen âza aidatının tayini,

4 — Müddetleri hitam bulan meclisi idare âzasının yerine intihabat icrası ve yeniden intihap olunan âzanın tasdiki intihabı,

5 — Ticaret kanununun 323 üncü maddesine tevfikan şirketle muamelei ticariyede bulunmak üzere meclisi idare âzasına mezuniyet itası.

6 — 1932 senesi için bir murakıp intihabile aidatının tespiti ve murakıbın mazereti halinde ifayı vazife etmek üzere diğer bir zatın intihabı.

Lâakal 25 hisse senedine malik olup ta içtimaı mezkûrda hazır bulunmak isteyen zevat ticaret kanununun 371 inci maddesine tevfikan içtima tarihinden bir hafta evvel hisselerini şirket merkezine tevdi etmelidirler.

Bankalara tevdi edilecek hisse senedatı makbuzları şirket merkezine tevdiat mahiyetinde olarak kabul edilecektir.

Meclisi İdare

İPEKİŞ

Tüccar için müracaat mahalleri:

Bursa: İPEKİŞ - İdarei Umumiyesi

İstanbul: İPEKİŞ - Birinci Vakır han, birinci kat - Tel. 23535

İzmir: İPEKİŞ - Eskicizade Ahmet Remzi B. (İzmir, Manisa, *Aydın, Denizli, Muğla vilâyetleri için acenta.)*

Karadeniz Havzası - İPEKİŞ - J. J. Hohştrasser ve şürekâsı *şubeleri: (Zonguldak, Kastamonu, Sinop, Çorum, Samsun, Amasya, Tokat, Ordu, Giresun, Şibinkarahisar, Trabzon, Gümüşane, Erzincan, Rize, Erzurum, Kars, Artvin, vilâyetleri için acenta.)*

Yangın Hayat Nakliye Kaza Otomobil

ANADOLU

SİGORTA ŞİRKETİ

Teşkilâtı tamamen Türktür Müessisi İş Bankasıdır

ADRES:	Telefon:	Telgraf:
4 üncü Vakıf Han	20531	İmtiyaz

Alpullu şeker şirketi müdiriyetinden:

Son günlerde şeker fiatlarında görülen gayritabiî tereffülerin önüne geçmek üzere şirketimiz; mevcut küp ve dubl rafine şekerlerini öteden beri carî berveçhi atî fiatlarla satmaktadır:

Küp	50	kiloluk	Çuval	19.30	lira
„	25	„	„	9.65	„
Dubl rafine	100	„	„ P,PP	37.40	„
„	100	„	„ NN	37.50	„
„	100	„	„ M	37.70	„
„	100	„	„ G	37.90	„

Toptancı tacirler de şirkete vâki taahhütleri mucibince bu, şekerlerin yüz kilosuna ancak atlmış kuruş masraf ve kâr ilâve edebileceklerdir.

Muhterem halkımızın fabrikamız mamûlâtı şekerlere bundan fazla fiat vermemelerini ve fazla fiat talep edenleri lûtfen şirketimize bildirmelerini rica ederiz.

Alpullu Şeker Şirketi

Tashih - Mahkûk imzamın kaybolduğuna dair dünkü Milliyet gazetesinde münteşir ilânda yanlış yazılan ismimin Hacı Cafer zade Hacı İsa Kemal olduğu tashih olunur.

Fatih sulh birinci hukuk hâkimliğinden: Zeynep Hanım, Cevdet Efendi aleyhinde ikame eylediği davanın cari muhakemesinde müddei aleyhin ikametgâhına gönderilen zaptı dava zahrındaki mübaşir şerhinde ikametgâhının meçhul olduğu anlaşılmasına binaen mahkemece bir ay müddetle ilânen tebliğat icrasına karar verilmiş olduğundan mahkemenin muallâk bulunduğu 932-3-28 saat 10 da mahkemede ispatı vücut etmediği takdirde veya bir vekil göndermediği takdirde gıyaben muhakemeye devam olunacağını tebliğ olunmuştur.

Dr. ALBERT ŞAUL

Dahilî hastalıklar mütehassısı,

Balat, Rifat Ef. sokak No. 9

Pazardan maada her gün 1-4

Tel. 2. 2174

Sekizinci İcra memurluğundan:

Bir deynin temini istifası için tahtı hacze alınıp satışı takarrür eden Çarşıyı kebirde Kalpakçılar İskender boğazı kapısında Kavaf dükkânındaki 14 çift keten iskarpin ve 10 çift çocuk iskarpini 1-3 932 tarihinde saat 12 den 14 de kadar paraya çevrileceğinden taliplerin mezkûr günde mahallinde hazır bulunmaları ilân olunur.

ZAYİ — 1285 sicil numaralı arabacılık ehliyetnamemi kaybettim. Yenisi alınacağından hükmü yoktur. Ali oğlu Hasan

---

ALEMDAR Sinemasında

Bugün iki muazzam film birden

Amiral Byrd

KUTBU CENUBÎ SEYAHATİ

Türkçe sözlü ve izahatli film. Altı ay gece, altı ay gündüz olan havalide ve buzlar arasında cereyan eden merakaver muazzam film.

Metkep muallimlerile talebesinin bu filmi görmeleri tavsiye olunur.

Bütün Hayatı

Mümessilesi: MARCELLE CHANTAL tamamen fransızca sözlü muazzam film. Grup halinde gelecek mektep talebesine tenzilât.

Gündüz 2,5 - 5 suvare 9,5 ta

Ikinci ilân

Hali tasfiyede bulunan "AV VE REVOLVER FİŞEKLERİ İNHİSARI Türk ANONİM ŞİRKETİ„ tasfiye memurları hey'etinden:

Av ve Revolver Fişekleri İnhisarı Türk Anonim Şirketinin 24 kânunusani 1932 tarihine müsadif pazar günü fevkalâde olarak toplanan hey'eti umumiyesince hazır hissedarların ittifakı ârasile:

1 — Şirketin vaktinden evvel feshine ve hali tasfiyeye zav'ına,

2 — Tütün inhisarı hey'eti teftişiye reisi Raşit ve Hukuk müşaviri Hamit Beylerle Baban zade Fuat Beyin ve M. François Bouchardy' nin tasfiye için lâzım gelen en vâsî salâhiyetleri haiz ve hasseten emvali şirketin kısmen veya kâmilen toptan fruhtu mezuniyetini haiz olmak üzere likidatörler tayinine karar verilmiş olduğunu ilân ve Ticaret kanununun 445 inci maddesine tevfikan şirket dainlerinin şirketteki hukukunu nihayet bir sene zarfında şirketin Galata'da Bahtiyar Hanındaki merkezinde bulunan tasfiye hey'etine bilmüracaat ispat etmeleri lüzumu beyan olunur.

Ikinci ilân

Hali tasfiyede bulunan "BARUT VE MEVADDI IN FİLÂKİYE İNHİSARI Türk ANONİM ŞİRKETİ„ tasfiye memurları hey'etinden:

Barut ve Mevaddı infilâkiye inhisarı Türk Anonim şirketinin 24 kânunusani 1932 tarihine müsadif pazar günü fevkalâde olarak toplanan hey'eti umumiyesince hazır hissedarların ittifakı ârasile:

1 — Şirketin vaktinden evvel feshine ve hali tasfiyeye vaz'ına,

2 — Tütün İnhisarı heyeti teftişiye reisi Raşit ve Hukuk Müşaviri Hamit Beylerle Baban zade Fuat ve M. François Bouchardy'in tasfiye için lâzım gelen en vâsî salâhiyetleri ve hassaten emvali şirketin kısmen veya kâmilen toptan fruhtu mezuniyetini haiz olmak üzere likidatörler tayinine karar verilmiş olduğu ilân ve Ticaret kanununun 445 inci maddesine tevfikan şirket dainlerinin şirketteki hukukunu nihayet bir sene zarfında şirketin Galata'da Bahtiyar Hanındaki merkezinde bulunan tasfiye hey'etine bilmüracaat ispat etmeleri lüzumu beyan olunur.

Milliyet'in Edebî Romanı: 17

GÖZYAŞLARI!.

Etem İZZET

- İyiyim yavrucuğum. Fakat, sorma!

— Ne oldu?

— Anlatacak gibi değil!

Meraklandı, sesini hızlılandırdı:

— Yine, ne oldu, niye söylemiyorsun?.

— Hikâyesi uzun..

Dedim ve.. bir cümle ile vaziyeti anlattım:

— Karımdan ayrıldım!.

Bunu hayretle karşılar gibi bir:

— Yâ?....

Çekti, bir saniye düşündü ve arkasından:

— Üzülme. Mesele yok!.

Dedi ve.. kat'î bir eda ile ilâve etti:

— Beraber otururuz canım!.

Senin bir saniye bile üzülmene tahammül edemem.

Hiç aldırma..

Allah gönlüne göre verdi!.

Ve.. emretti:

— Daireden çıkar çıkmaz bana geleceksin. Seni Eminönü tramvay istasyonunda bekliyeceğim.

Yine hiç bir şey demeden, hiç bir şey düşünmeden:

— Peki.. geleceğim!.

Dedim. Ve.. ayrıldık!

. . . . . .

Akşamın olmasını güç bekledim Nefsimle mücadele ediyordum:

— Gitsem mi?.

Gidersem karım ne olacak?.

Ergin, babası yerine kimi bekliyecek?..

Artık karımdan vaz mı geçiyorum?.

Gitmezsem, Naran'ı kaybeder miyim?..

Bana darılır mı?.

Bir daha yüzüme bakmaz mı?..

Hele, bu endişe kafamın içinde doğar doğmaz titredim, bütün etlerim kemiklerimden ayrılıyor zannettim. Kafam sancılandı.

O zaman hükmettim:

— Naran'dan ayrılamam..

Her şey bir tarafa, o bir tarafa..

Ölürüm de ondan uzak olamam.

Dünya ne olursa olsun ben onunla beraberim!

Seviyorum..

Seviyorum..

Seviyoruuuuum..

. . . . . .

Daireden çıkarken yine bir mücadele geçirdim. Aklımda mıhlanan nokta şuydu:

— Karıma gitmiyecek miyim?.

Kendi kendime soruyordum:

— O da beni sevse Naran gibi aramaz, ne oldun Ruhi?.

Demez mi idi?.

Ve.. kızıyordum:

— Eşek, hissiz, hmbıl kadın!.

Sonra yine düşünüyordum:

— Bana sabırlı olmak, mazur görmek, gidip onu görmek, okşamak, çocuğumu öpmek sevmek; gece onları alıp gezdirmek, gönüllerini almak düşmez mi?.

Bu şaşkınlık ve.. bu kararsızlık ile Babıâliye indim!

. . . . . .

İstasyondaydı.

Onu, uzaktan gördüm!

Beni bekliyordu.

Artık her şey bitmişti.

Ne sağa, ne sola bir adım atamazdım.

İçim içimi yiyor ve.. emrediyordu:

— Onunsun, ona gideceksin!

Ona gittim.

Onun oldum!.

Onun bir gülüş ve.. bir bakışı. Zaten bu ikisi kalbimin, gözlerimin, benliğimin, irade ve şuurumun onun elindeki anahtarıydı

Beni görür görmez güldü ve baktı!

Yanına gittim.

Elini sıktım..

Elimi sıktı:

— Ruhiciğim!.

Ve.. bir kelime ilâve etti:

— Canım!.

Sonra, koluma girdi:

— Anlat bakalım, neler oldu sana böyle?.

Diye beni de yürüttü, kendisi de yürüdü!.

Hem konuşuyor, hem de kalp kalbe, kol kola biraz daha biribirimize sokularak, yaslanarak yürüyorduk!.

. . . . . .

O geceyi orada geçirdim!.

Gönül apartımanında!.

Onun gönlünde!.

Onunla beraber...

Şen ve.. mes'ut uyandık!.

Şen ve.. mes'ut ayrıldık!.

Ben nezarete gittim, o evde kaldı. Ve.. ilâve etmeyi unutmadı:

— Erken gel Ruhi.. emi?.

Hayat uçurumları

Günler geçiyor..

Hâlâ uyanmadık!.

Hâlâ ayılmadık!.

Şehvet denizinin eteklerinde her fırtınaya yelken açmış iki hayat sarhoşu gibi bütün hızımızla uça uça gidiyoruz.

Bol bir sevgimiz var.

Katıksız bir aşk içindeyiz.

O bana:

— Seviyorum..

Diyor. Ben ona:

— Seviyorum..

Diyorum. Bu muhabbette ne sınır, ne sızı yok!.

Ve.. ciğerlerimizi her dolduruşta:

— Ooh..

Diye geniş bir nefes alıyoruz.

Bu saadetin nefesidir.

Huzurun tâ kendisidir.

Görmeden yaşamak, duymadan yaşamak, ıstırap çekmeden yaşamak, sızı bilmeden yaşamak!.

Yalnız bu hudutsuzluk bütün bir hayat eder.

. . . . .

— Hastayım..

Dedim,

— Yorgunum!.

Dedim,

— Bir hafta izin isterim!.

Dedim ve.. onu aldım. Bu, onun kollarına, onun yatağına, onun derinliğine, ve hususiliğine girişimin ikinci günü idi.

Zaten zevk ve şehvete bu hafta içinde yelken tutturduk!.

Daireye döndüğüm gün amcası geldi.

Karımın amcası.

Babası yok!.

Amcasını da hiç sevmem. Nadan, kaba ve tok sözlü bir adam.

— Neredesin sen çocuk?.

Dedi ve.. ilâve etti:

— Utanmıyorsun?.

Ve.. devam etti:

— İnsan karısını, çocuğunu bırakır da böyle elin sürtükleri peşinde mi dolaşır. Sekiz sene sonra karına, çocuğuna yapacağın şey bu mu idi?. İnsan ne kadar ahlâksız, bayağı, âdî ruhlu, düşkün olmalıdır ki senin yaptığını yapsın.

(Devamı var)

Birinci Sahifeden Geçen Yazılar

Şeker meselesi Ne safhada?

(Başı 1 inci sahifede)

Alpullu yeni bir karar verdi

İkinci safhaya gelince:

Alpullu şeker şirketi idare meclisi dün toplanmış ve şeker meselesini esasından halledecek mahiyette olan çok mühim bir karar ittihaz etmiştir. Şirket mahafilinden aldığımız malûmata nazaran toz şeker satışlarında doğrudan doğruya, yalnız bazı tahdidat ile eski fiat üzerinden satış yapmak için derhal harekete geçilmesine karar verilmiştir. Eldeki toz şekerin az bulunması ve vaziyetin nezaketi şirketi bu kararı vermeğe sevketmiştir. Dubl rafine ve küp şekerlerinin de satış miktarını bir miktar azaltmakla beraber eski fiat üzerinden mal vermek için tüccar ile mutabık kalmıştır. Tüccar eski fiat üzerinden alacağı şekerin ancak çuval başına 60 kuruş, yani yüzde 2 kadar bir kâr ilâve ederek satmağı taahhüt etmiştir. Şirket masrafları da dahil olduğu halde tüccarın satacağı şekerlerin fiatını ayrıca gazeteler le ilân edecektir. İlân edilen mikdardan fazlaya Alpullu şekeri için fiat istenildiği takdirde şirket kendisine haber verilmesini halktan rica edecektir. Şirketin fiatlerin yükselmesinde âmil olduğu hakkında dün alâkadar bir zat bir muharririmize demiştir ki:

— Şirketin kontenjandan evvelki fiatlerine zam yapmak suretile hiç bir satış vaki olmamıştır. Netekim bundan sonra da ayni fiatler üzerinden satışa devam olunacaktır. Gazetelerde fazla fiatle son yüksek fiatli mu ameleler satışmahiyetinde verilmiş olmayıp Uşak şekeri gelince tekrar yerine kanulmak üzere muvakkaten tüccara verilmek suretile halka hizmet maksadile ihtiyar edilmiş bir muameledir. Toz şekeri 34,40 kuruştan satacağız ki Avrupa şekeri piyasası çok yüksek olduğundan hariçten gelecek şekerler bile dahilî piyasada bu fiate satılamaz."

Bir müessesenin yaptığı tetkikata nazaran: Piyasada derhal teslim edilecek olan gümrüklü şekerler çok azdır. Bu nevi malların fiati küp 42-43, toz 40 - 41,5 lira arasındadır. Kontenjandaki mikdarın ihtiyacı karşılamaktan çok uzak olması dahilî fabrikaların elindeki malın iyi idare edilmemiş olması bugünkü vaziyeti doğurmuştur.

Kahve fiatı da Aldı yürüdü!

Kahve fiatlerindeki yükseklik gittikçe mühim bir şekil almaktadır. Üç ay gibi nisbeten kısa bir müddet zarfında bir ok ka kahvenin fiatinde 75 kuruş gibi bir tereffü hâsıl olması halk arasında olduğu kadar mutavassıt tüccar ve esnaf tarafında da endişe ile karşılanmaktadır. İstanbuldaki kahve stoku çok azalmış olduğundan kahve tacirleri telgrafla taşradaki stoklardan celbettirmeğe başlamışlardır. Umumî kahve ihtiyacı ayda 4000 çuval olduğu halde kontenjanda ancak vasatî ayda 500 çuval kahve bulunması bugünkü vaziyetin başlıca sebebi olarak gösterilmektedir. Umumî kanaat yeni bir çare bulunamadığı takdirde bu vaziyetin devam edeceği merkezindedir. Nisandan itibaren tatbik edilecek olan yeni kontenjanda birinci ay için 191,397 kilo, diğer aylar 7,470 kilo kahve ile birinci ay 2384 kilo, ikinci ay 870 kilo toz ve 4 kilo kavrulmuş kahve konulmuştur. Maamafih bu mikdarların dahi ihtiyacı karşılayamayacağı söylenmektedir.

İzmirde son vaziyet

İZMİR, 21 (Hususî) — Şeker fiati çuvalı 34 ten 41 liraya fırlamıştır. Bu vaziyet İstanbuldaki tereffüün eseridir. Uşak fabrikası burası için İstanbul fiatile satmaktadır. İstanbulda fiatlerin yükselmesi üzerine fabrika da buradaki satış fiatlerini artırdı. Tüccar şekerin kontenjan listesinden çıkarılmasını istiyor. Ticaret müdürlüğü vaziyeti vekâlete bildirdi. Oda da müracaatta bulunmuştur.

Türk harfinin Iki inkılâpçılığı

(Başı 1 inci sahifede)

sına karar vermiştir. Türk dili için hayatî ehemmiyeti olan bu kararın şerefi onundur.

Şimdi bütün alfabe münakaşalarında dikkat edilecek en mühim nokta şudur: Prensip bozulamaz.

İltibaslı kelimeler için dil encümenleri hal tarzları bulabilirler. Fakat bu hal tarzları Osmanlı alfabesi taraftarlarının Türk alfabesi ve öz türkçe prensibine dokunmamak şartır.

Eğer yeni yazı Türk yazısı değil de, Osmanlı yazısı olsaydı, bugün sollar mücadele edeceklerdi. Şimdi sağlar mücadele ediyor: Fakat bu mücadele çok eskidir ve her zaman solların lehine netiycelenmiştir. Recai Zade Ekrem, Arap ve Acem terkipleri, Arap ve Acem cemileri kalktıktan sonra bir türkçe kalmayacağı fikrinde idi. Bu terkipler ve kaideler kırmızı festen daha kolay atılmıştır.

Vâlâ Nurettin Bey "ma'nâ" kelimesinin "mana" gibi yazıldıkça gitgide "bana" gibi okunacağından korkuyor. Bana, sana ve ona kelimeleri türkçe çirkin değilse, onlar gibi okunduğu için mana kelimesinin çirkinleşmesinin sebebi nedir? Siz Türk kelimelerinin araplar ve acemler tarafından nasıl araplaştırılmış ve acemleştirilmiş olduğunu bilirsiniz. Bu haktan yalnız biz mi mahrum kalacağız? Fransız kelimesini Fransız gibi, İngiliz kelimesini İngiliz gibi okumakla Arap kelimesini Arap gibi, Acem kelimesini Acem gibi okumak arasında fark nedir? Çünkü biz bugün Arap ve Acem kaidelerini ve Arap iştikakını attıktan sonra, Arap ve Acem kelimeleri ile Fransız ve İngiliz kelimeleri arasında hiç bir fark kalmamıştır. "Spor" kelimesini almağa lüzum gören Türk onu nasıl "ispor" yapıyorsa, aynılı ve vurmalı "ma'nâ" kelimesini de ağzına uyduğu gibi kullanacaktır.

Âdem kelimesi adamlaşmakla fena mı olmuştur?

Yakup ismini tasrif ederken (p) yi (b) leştirdiğimiz için sonunu da öyle yazmalı imişiz. Peki, ya niçin "kelebeyi" diye tasrif ettiğimiz kelimeyi (kelebey) değil de (kelebeyi) diye yazıyoruz? Cevap: Çünkü öyle söylüyoruz. Ya ötekini niçin öyle yazmamalıyız? Doğrusunu ister misiniz, cevabı şudur: Çünkü kelebek ve yakup kelimelerinin birini arap yazısında (k) ile ötekini (b) ile görmüş ve öğrenmiştik.

Ankara yakınlarında bir Elgazi köyü vardı; geçen sene köyde eski bir çeşme taşı bulundu ve anlaşıldı, ki kelimenin aslı Er Gazi'dir. Türkçeyi araplaştıran ve acemleştiren, ovayı âbat yapan, Kartâli derya diye kısa ve tok Türk kartalını maskaralaştıran şuursuzluk devrinden uzaktayız. Biz Elgazi doğru bile olsa Ergazileştirecek ve kartal Acem kelimesi bile olsa uzatma kâhkülünü yolarak türkleştirecek devirdeyiz.

Birkaç iltibaslı kelimeyi Türk lûgati lâzımsa kolaylıkla çare bulabilir. Lâzımsa diyorum, çünkü birinci şahıs zamiri olan (Ben) kelimesi ile arapların (Hâl) dedikleri (Ben) kelimelerini ayrı ayrı yazmağa lüzum var mıdır, başka lisanlarda bu müstesnalar yok mudur?

Biz hiç kaidesiz bir lisan yapmak davasında bulunmadık: Türk çocuklarına tasrif olundukları zaman bir takım p, ç, t li kelimelerin, c ve d olarak yazılacaklarını öğretmek zor değildir. Bilâkis bu en basit bir kaide ile öğretilebilir: Söylediğiniz gibi yazınız.

Vâlâ Beyin yalnız eski Arap yazısını gözönünde tutarak B, C, D, lı kelimelere dokunduğunu ve tasriflerinde Y olan K lı kelimelere ilişmediğini yazarken, tasriflerinde gayın olan ka lı kelimeleri zikretmeği unutmuştum. Sancak kelimesini niçin sancağ diye yazmağı teklif etmiyorsunuz?

* * *

Türk alfabe ve imlâsı için münakaşalar olurken, Türk alfabe ve imlâsının inkılâpçı karakterini bozacak prensip meseleleri asla öne sürülmemelidir. Şapkamız için bin şekil bulabiliriz; fakat onun kenarsız beyaz keçe ile Arnavut fesine, veya kenarsız kırmızı çuha ile Mısır fesine benzetilmesine müsaade edemeyiz.

Falih RIFKI

Maarifte

Kız lisesinde müsamere

İstanbul Kız Lisesinde son sınıf talebesi tarafından dün muallimleri şerefine bir çay ziyafeti verilmiştir.

Darülfünun bütçesi

Darülfünun divanı dün saat 15 de emin Muammer Raşit Beyin riyaseti altında içtima etmiştir. Bu içtimada Darülfünun bütçesi tetkik edilmitşir.

Tali ziraat mektepleri

Tâli Ziraat mektepleri programları değişecektir. Bu mektepler mezunlarının memur olmamaları esası konacaktır.

Husrev Bey Geldi

(Başı 1 inci sahifede)

li hakkındaki sualine de şu cevabı vermiştir:

— Asırların gerek Türkiye cümhuriyeti ve gerekse Pehlevî Iranına kötü bir miras olarak bıraktığı bu büyük dert, hamdolsun her iki devlet reisinin yüksek görüş ve samimi müveddetleri sayesinde artık ortadan kalkmış, İran - Türkiye hudutları üzerinde dostluk, emniyet ve asayiş rüzgârı esmeğe başlamıştır. Bir buçuk seneden beri faal bir surette devam eden hudut müzakeratı Hariciye Vekilimiz Tevfik Rüştü Beyfendinin riyasetindeki heyeti murahhasamızın İrana muvasalatı ile dört gün içinde pürüzsüz bir surette hal ve faslolunmuştur. Bu ziyaret dost İran milleti kalbinde pek samimî akisler bırakmış ve Gazi Türkiyesinin cihan ve şark sulhü için takip etmekte olduğu temiz, açık politikanın orta Asyada en feyizli bir semeresini göstermiştir. İranlılar müceddit, azimkâr, büyük şeflerinden bahsederken daima "Biraderi Gazi" demektedirler. Bu kelime bugünkü dostluğun, yarımki istikbalin en bariz bir ifadesidir.

Hudut tashihinde her iki tarafın emniyet ve arazi menafii nazarı dikkate alınarak ve her iki ciheti tamamen memnun ve mutmain edecek surette ve bir daha hudut boylarında eşkıyalığa meydan vermeyecek bir şekilde yapılmıştır. Bu mes'ut neticenin elde edilmesinin heyeti murahhasamız şefi Hariciye Vekilimiz Tevfik Rüştü Beyfendinin yüksek dirayet ve mahirane idarelerine medyun olduğumuzu söylemek vicdanî vazifemdir.

Hakem muahedesi

Tahrandaki bu tatlı günlerin hayırlı semerelerinden biri de iki devlet arasında bir hakem muahedesi imzalanmış olmasındadır. İlkbaharda her iki hudut komisyonları arazi üzerinde hududu tesbit etmeğe başlayacaktır. Esasen hazırlanmakta olan ticaret, konsolosluk, posta telgraf muahede ve mukaveleleri de kısa bir zamanda ikmal olunacaktır.

Hükûmetimiz Trabzon - Tibriz tarihî transit yolunu mükemmel ve fennî bir şekilde inşaya başlamıştır. Kamyonların kış ve yaz mururu uburuna müsait bir hale gelmesi azamî bir buçuk senelik bir müddete inhisar edeceğini zannederim. Trabzon limanında ve Kızıl Dize gümrüğünde eşyayı ticariyenin yağmur ve kardan muhafazası için mükemmel depolar inşa olunacak ve beynelmilel transite azamî teshilât gösterilecektir. Tabiî Trabzon limanının inşası meselesi, bu küllün en mühim bir cüz'üdür.

İranın vazigeti

İranın vaziyeti hakkındaki sualimize de Husrev Bey demiştir ki:

— Eski İranı bilmem. Fakat okuduklarım ve görenlerden işittiklerim le mükayese edilirse bugün dost komşumuz İran devleti ile eski Kaçar İranı arasında içtimaî ve askerî sahalarda fark pek büyüktür. Bir kere büyük bir asker olan ve ordunun başkumandanı bulunan Müceddit Şahı Pehlevî Hazretleri muntazam, kuvvetli bir disipline sahip, modern bir ordu yaratmıştır. Bu ordu kabiliyeti harbiyesini Kürt asilerine karşı yaptığı muhtelif muharebelerde parlak bir surette göstermiş, geçen sene şahidi olduğum büyük bir resmi geçitte bütün ecanibin mazharı takdiri bulunmuştur. Memleket dahilindeki dini taassuba, ve bu meyanda hocalar güruhunun tezvirat ve faaliyetine hâtime çekilmiştir. Tekmil İran "Pehlevî kasketi" denilen viz yerli bir şapka giymekte, Maarif, Adliye, tekmil müessesat, bankalar en son asrî bir şekilde ıslah edilmektedir. Biri Kerçte diğeri Tahranın daha cenubunda iki şeker fabrikası inşa edilmiş ve müteaddit mensucat fabrikaları hali faaliyettedir. Asrî spor da inkişaf etmektedir, iyi iki futbol takımı vardır, Iskrim, atletizmde de terakki görülmektedir."

Husrev Bey iki kardeş milletin istikbalini pek parlak görmekte, İran Türk dostluğunun orta Asya için pek hayırlı ve metîn bir âmili sulh olacağına iman etmektedir.

Husrev Bey, Başvekil Paşaya ziyet hakkında malûmat vermek üzere birkaç güne kadar Ankaraya gidecektir.

Sahte İngiliz parası

Borsa ve Osmanlı Bankası Komiserliğinden: İngilterede bir kalpazan kumpanyası tarafından birer ve yarımşer isterlinlik sahte banknotlar imal edilerek külliyetli miktarda bilhassa (Reading) şehrile civarında piyasaya çıkarıldığı ve bunların hakikî banknotlardan tefriki pek müşkil olup sahteliklerinden şüphe ettirecek yegâne nokta filigranlarının hakikilerine nazaren hafifçe daha koyu olmasından ibaret bulunduğu ve yapılan kalpazanlığın ancak bu banknotların İngiltere Bankasına vürudünde meydana çıkmış bulunduğu İngiliz gazetelerinden birinin bu hususta neşriyatı üzerine Londra büyük elçiliğimizin iş'arına atfen Hariciye Vekâletinden Maliye Vekâletine vukubulan ve Komiserliğe tebliğ olunan iş'ardan anlaşılmıştır.

Türk Vapurculuğu

(Başı 1 inci sahifede)

na imkân yoktur.

Rekabet ve mantıksızca fiyat düşürmek yüzünden Türk denizciliği, millî sermayenin bir kısmını boş yere tahrip etmiştir. Devletin, deniz ticaretinin zait tarafını hususî gemicilere hasrederek, nakıs tarafını haz neye yükseltmesini isteyenler de, şüphesiz, imkânsız bir teklifte bulunmuşlardır.

Bir hal tarzı bulmak, sermayeyi ve nakliyat intizamını korumak ve kurtarmak son zamanlarda bir zaruret halini almıştır. İktısat Vekâletinden haber verildiğine göre hükûmet Seyrisefain ve diğer şirket ve şahısların sermayelerini birleştirerek deniz nakliyatını bir anonim şirkete bırakacaktır. Hususî gemilerin tazmin edilmesine Türk haznesinin kudreti olmadığı, mantıksız deniz rekabetinin lüzumsuz açığını da mütemadiyen Türk mükelleflerinin sırtından kapatmak haksızlık olduğu düşünülürse, İktısat Vekâletinin şimdilik en adaletli ve menfaatli yolu bulmuş olduğuna şüphe yoktur.

Bu suretle nakliyat ve tarife yine devletin kontrolü altında kalacak, muntazam, mütemadî ve emin servis prensipine halel gelmemiş olacaktır. Şurası doğrudur ki eğer devlet yalnız kendi nakliyat müessesesini tutup hususî sermayedarları kendi hallerine bırakmış olsaydı, bir iki mevsim içinde hepsinin sermayesinin tuzlu suda ölüp gideceğine şüphe yoktu.

Yalnız bir tarafı kara olan, sahil limanları sık ve mütekâsif olmıyan, malını denizden çıkaran bir devletin deniz nakliyatı meselesi hayatî ve müşkül bir meseledir. Böyle bir meselenin altından da ancak denizciliği ya doğrudan doğruya elinde bulundurarak, veya herhangi bir tarzda faaliyetine hâkim olarak, ancak devlet kalkabilir.

* * *

Hususî vapurlarla Seyrisefain merakip ve tesisatına kıymet takdirile hâsıl olacak sermaye yekûnuna göre büyük bir anonim şirket teşkili ve bu şirkete vapurcuların da kendi sermayeleri nisbetinde hissedar edilmeleri için İktısat Vekâletince hazırlanmakta olduğu bildirilen lâyiha, alâkadar mehafilde günün başlıca meselesi halinde mevzuu bahsolmaktadır. Böyle bir şirket inhisarı yerine doğrudan doğruya muntazam postacılığın Devlet inhisarına alınmasını daha muvafık görenler çoktur. Ancak bu takdirde, memleket iktısadiyatının istilzam ettiği şekilde tenzilâtlı tarifeler tanzim ve tatbik edilebileceği ve şirket inhisarında ise hususî hissedarların yalnız kârgayesile hareket edecekleri için gene iktisadiyatımızın himayesi maksadile zararına da olsa ecnebi limanlarına yapılacak nakliyat işlerinin muntazaman temin edilemiyeceği ileri sürülmektedir.

Hususî vapurcular ise, bu yeni şirket meselesini pek anlayamamış görünmektedirler. Vapurcular Birliği müdürü Muzaffer B. kendisile görüşen muharririmize bu hususta vazıh malûmat olmadığı için hiç birşey söyliyemiyeceğini beyan etmiştir.

Kalkavan zadelerden İsmail B. ise, kendilerinin postası olmayıp şilepçilik yaptıklarını, bu itibarla doğrudan doğruya bu şirket meselesile alâkadar bulunmadıklarını söylemiştir.

Sadık zade Fehmî B. in bu hususta dünkü nüshamızda çıkan sözlerin de bir tertip sehvi olmuştur. Mumaileyh, teşekkül edecek şirkette hususî vapurculara % 5 değil, % 51 hisse ayrılması, vapurcular bu kadar sermayeye malik olmadıklarından hisse senetlerini borçları ödeninciye kadar teminat mukabilinde Hazinenin muhafazasına tevdi edebileceklerini söylemiştir. Vapurcuların, bu hususta kat'i noktai nazarları çarşamba günü yapacakları içtimada tesbit edilecektir.

Her halde, postacılığın intizamını, nakliyatın mükemmeliyetini temin için bu işin bir inhisar altına alınmasında, menfaattar olanlar müstesna, umumiyetle tetabuku efkâr hâsıl olduğu görülmektedir.

Ticaret Odası Deniz ticareti şubesi, vapurculuğumuz hakkındaki son neşriyatla alâkadar olmuş, vapur sahiplerini bir içtimaa davet etmiştir. Odanın kanaatine göre, Türk vapurculuğunun inkişafı için işletme işlerinin intizamının ve yolcuların istiraht şeratinin temini lâzımdır.

Odanın, bu hususta Vekâlete gönderdiği proje henüz kanun halinde çıkmamıştır. Bu projede, mucbir esbap olmadan ilân ettikleri günlerde tarifelerindeki limanlara uğramıyan ve ilânı haricindeki limanlara uğriyan vapur şahiplerinin tecziyeleri için ağır hükümler vardır.

340 dan evvel Türkler tarafından satın alınan vapurların gümrük rüsumu için vapurcuların 5inci H. Mahkemesinde açtıkları davaya bugün bakılacaktır. Tehiri icra kararı bekliyen vapurcular, resmin sahibi evvelinden alınacağını anlıyarak bir az müteselli olmuş görünmektedir.

Muhakeme bugün de rüyet edilmezse, vapurculara mezkûr resmi tediye etmeleri için verilen mühlet bitecek, rüsumat idaresi de tahsili emval kanununa müracaat edecektir.

Diğer taraftan, vapurcuların açtığı bir dava ile aynı mahiyette bulunan başka bir davayı Şirketihayriye nin bir müddet evvel kaybettiği haber alınmıştır.

Hususi vapurlar, ihracatımızın kendi vapurlarile yapılması için İktisat vekâletine müracaat etmişlerdi. Bu meyanda Kalkavanzadeler, kendi vapurları ve haricten kiraliyacakları vapurlarla bu nakliyati yapabileceklerini bildirmişlerdi. İktısat Vekâleti, tetkikat neticesinde, muhtelif tüccarlara ait yerli mallarından 500 tondan fazlasının bir araya teraküm ettirilerek bir vapurla sevkine imkân görememiştir. Bu suretle vapurcuların müracaatları neticesiz kalmaktadır.

Kendilerile görüşen muharririmize Kalkavan zadeler demişlerdir ki:

"— Biz Trabzon'dan başlıyarak Mersin'e kadar sevahilimiz limanlarına 2 - 3 büyük vapur daha alarak 7 - 8 şilep uğratmak, buralarda hükûmetçe toplanması temin edilecek tüccarımızın ihracat emtiasını şimdilik Cebelluttarik'a kadar ecnebi limanlarına nakletmek istiyoruz. Vapurlarımız, muhtelif cins eşyaya mahsus muntazam bölmeleri ihtiva edecektir. Bugün herhangi bir ecnebi vapuru, meselâ Samsun'a uğriyarak orada bulduğu 100 tonu alıp ecnebi limanlara götürüyor. Bu mallar vapurlarımızla nakledilirse para memlekette kalacaktır. Ayni zamanda ecnebi vapurlarından fazla değil, hattâ bir az eksik nakliye ücreti alacağız. Bize hükûmetçe yapılan tetkikatın menfi netice verdiğine dair cevap verilmemiştir."

Çin-Japon harbi devam ediyor

(Başı 1 inci sahifede)

Japonların Kiang - Ouan'a karşı taarruzları

CHANGHAİ, 21 A.A. — Bu sabah saat 6 da jeneral Uyeda, ihtiyat kuvvetlerinden ifraz edilmiş olan 3 alayla Kiang-Ouan kasabasına birçok noktalardan taarruz etmiştir. Çinliler bu kasabayı tedricî surette tahliye eylemişlerdir.

Kahramanca döğüşüyorlar

CHANGHAİ, 21 A.A. — Japonlar şayanı dikkat tehlikeleri istihkâr eden bir şecaatle döğüşmekte oldukları gibi Çin kuvvetleri ve bilhassa Çelik mığferler taşıyan Tchang - Kai - Chek'in millî muhafız kıtaatı da kahramanlıklarının delillerini gösterecek surette çarpışmaktadırlar. İnsan zayiatının miktarı henüz malûm değilse de ağır olduğu muhakaktır.

Japon ileri harekâtını takip eden Reuter muhabiri Japon yaralılarile dolu birçok kamyon ve otomobiller görmüştür.

Voo-Soung kasabasının bulunduğu yeri işareteden enkaz yığınları ve harabeler üzerinden duman bulutları yükselmektedir.

Japonlar, cumartesi akşamı ve gecesi Çin mevzilerini mütemadiyen top ateşi altında tutmakta devam etmişlerdir.

Yeniden taarruz için

CHANGHAİ, 21 A.A. — Cumartesi akşamı saat 22 ye doğru Japon topçusu yeniden ateşi kesmiştir. Japonların Çin kuvvetlerini tardetmek ve taarruzlarının ikinci sefhasına başlamak için sabahı bekledikleri anlaşılmaktadır. Japonlar, yalnız 4 maktul verdiklerini fakat birçok yaralıları olduğunu resmen beyan etmektedirler.

Çinlilerin zayiatı meçhüldür. Japon kıtaatı, Çinliler tarafından çevrilmediği gibi hiçbir noktada da ihate tehlikesine haruz kalmamıştır.

Japon gemilerini bombardıman

CHANGHAİ, 21 A.A. — Cumartesi akşamı saat 22,20 geçe Voosung istihkâmının topları Japon harp gemileri üzerine kesif bir ateş açmıştır.

Cinlilerin şiddetli mukavemeti ve Alman muallimler

LONDRA, 21 A.A. — Daily Express, Japonya'nın Çin mukaveletini sür'atle kırmasına ihtimal vermemektedir.

Bu gazete, Çinlilerin mükemmel surette tahassun etmiş olduklarına ve Japon ileri hareketini tevkif edeceklerine delâlet eden bir takım sebepler mevcut olduğunu yazmaktadır.

Diğer taraftan ayni gazete Amerikalıların ve Canadalıların Çin saflarında hizmet etmek teklifinde bulunmakta olduklarını yazmaktadır.

Bitaraf müşahitlere nazaran Çin hezimetinin yakın ve nakabil içtinap olmasını temsil etmemek icap eder.

Bu mesele hakkında bu gazete, Alman hariciye nezaretinin bu muallimlere tam bir bitaraflık muhafaza etmeleri lâzım geleceğini ihtar eylemiş olduğunu yazmaktadır.

Almanlar, çıkıyorlar

LONDRA, 21 A.A. — Daily Express'in Berlin'den istihbarına göre Alman hariciye nezareti Changhai'da mukim 1430 Alman'ı oradan çıkarmağa karar vermiştir. Bu maksat ile Changhai'a vapurlar gönderilecektir.

İngiltere bu işe karışmamalı diyor

LONDRA, 21 A.A. — Çin - Japon ihtilâfının son zamanlarda inkişafı Daily Mail gazetesine şu mütalea ve hükmü ilham etmektedir.

Harpten beri ilk defa olarak amri rallik dairesi ile harbiye nezareti devairinin gece, gündüz açık kalması ve nazırların hattâ hafta tatilinden bile her an müzakere ve müşavereye davet edilmeğe âmade bulunmaları Changhai'daki vaziyetin vahametini göstermektedir.

Hali hazırda İngiltere'nin parulası, "Bu işe karışmamak" olmalıdır, Hükûmet, Asya'daki ihtilâtların önüne geçmelidir. Aksayı şarkta yapılacak bir Ehli salip muharebesi memleketi harabiye sürüklüyecektir.

Büyük Britanya, müeyyedelerin tatbikini bağıra bağıra isteyen "Cenevre'deki ateşli sulhperverler" in telkinatına kapılmamalıdır.

Böyle büdalacasına tehlikeli bir hattı hareketi, efkârı umumiyenin bütün salim kısmı red ve takbih eylemektedir. İngiltere için coğuk kanlılık ve teemmül zamanı gelmiştir.

Amerika teşebbüsüne nihayet veriyor

LONDRA, 21 A.A. — Vaşington dan Reuter ajansına bildiriliyor: Hariciye nezaretinin Japonya'ya yeni bir nota göndermeği katiyyen derpiş etmemekte olduğu beyan edilmektedir, zira Amerika tarafından mukaddema yapılmış olan teşebbüslerin hiç birine cevap verilmiş değildir. Binaenaleyh hariciye nezareti faal teşebbüslerine nihayet verecek ve müsait bir fırsat zuhuruna intizar eyliyecektir.

Japonya'ga karşı Amerikada boykotaj

VASHİNGTON, 21 A.A.— Hükûmet mahafili ile efkârı umumiyede Amerika tarafıdan Japonyaya karşı bir boykotaj icrası imkânı hakkında şayani dikkat bir tahavvül görülmektedir. Hariciye neazreti ile riyaseti cümhur dairesine yığınlarla telgraflar ve mektuplar gelmekte ve bunlarda Japonya harpcuyane ve itilâfgirizane harekâtına devam ettikçe onunla her türlü münasebatın kesilmesi talep olunmaktadır. Bilhassa sabık harbiye nazırı ile bir çok darülfünun eminlerinin Cemiyeti Akvam ile bilitilâf Japonya ile ticarî münasebatın katedilmesini talep eden istidaları dikkate şayan görülmektedir. Şimdiye kadar Hariciye nezareti riyaseti cümhur dairesinden ziyade müdahale taraftarı görünmektedir Fakat nihayet riyaseti cümhurun da umumî hissin tesiri altında kalarak harekete geçmeğe karar vermesi muhtemeldir.

Ultimatom kelimesinin tefsiri

TOKİO, 21 (A.A.) — Resmî mahafil, Changhai'daki Japon memurlarının kullanmış oldukları "Ultimatom" kelimesinin Cenevrede heyecan tevlit etmiş olduğunu öğrendikleri zaman hayrete düşmüşlerdir. Hariciye nezareti namına idareei kelâm salâhiyetini haiz olan zat, bir hükûmet tarafından diğer hükûmete verilen bir ultimatom mevzuu bahsolmadığını böyle bir hareketin diplomasi münasebatı inkıtaa sebebiyet verecektir, yalnız Changhai'da muhasematın tevkifi hususunun istihdaf edilmekte bulunduğunu söylemiştir. Bu sebepten dolayı hükûmet, Cenevredeki mümessilini, ultimatom'un Çin hükûmetine değil, 19 uncu orduya verilmiş olduğunu alâkadarlara bildirmeğe memur etmiştir.

Japonya ve Mançuri istiklâli

MOSKOVA, 21 (A.A.) — Japon memurini, henüz Mançurinin istiklâline ait beyanname ahkâmını kat'i surette tasvip etmemişlerdir. Bu beyannamenin Japonyanın tasvibine iktiran etmesi için âtideki esaslı noktaları ihtiva etmesi lâzım geldiği zannolunuyor:

1 — Hükûmetin hukuk ve mükellefiyetlerinin tanınması;

2 — Herkese şâmil olacak açık kapı siyaseti;

3 — Devletlerle mün'akit ve mer'i olan ve onların tebaalarının mal ve canlarının himayesine matuf bulunan muahedelere riayet;

4 — Mançuri'nin varidat ve servet membalarının inkişafını temin için ecnebilerle serbestçe teşriki mesai olunması;

İzmir maarif müdürlüğü

MANİSA, — Maarif müdürü Ekrem Vecdet Bey arzusile İzmir Maarif müdürlüğüne tayin edilmistir.

Kaçak tütün ve sigaralar

Son on gün zarfında gene birçok tütün ve sigara kaçakçısı yakalanmıştır.

Haydarpaşada İzmit treninde Abdullahtan İstanbula satmak üzere getirdiği 350 köylü sigarası yakalanmıştır.

Gene Haydarpaşada Ahmet efendide 114 paket göylü sigarası bulunmuştur.

Binbirdirekte Boyacı hanında Ayşe Hanımdan fişek halinde bir miktar kıyılmış tütün, Kumkapıda kahveci Agoptan yarım kilo kıyılmış tütün musadere edilmiştir.

Haydarpaşada Hamdi ağadan 600 paket köylü sigarası, Kasımpaşada attar Nuri efendide 45 paket, Topkapıda Hasan efendide 17 paket köylü sigarası bulunmuştur. Yüksek Kaldırımda Yani efendinin dükkânında 20 paket Bulgar sigarası bulunmuştur. Kızıltoprakta Gebzeli Mehmet efendiden bir çantada 23 kilo kıyılmış kaçak tütün musadere edilmiştir.

İzmirde tevkif edilenlerden bir kaçı bırakıldı

İZMİR, 21 (Hususî) — Tevkif edilen komünistlerden birkaçı serbest bırakılmıştır. Tahkikat devam etmektedir.

3 uncu Kolordu ilânları

Selimiye kışlasındaki gübrelerin kaldırılmasını teahhüt eden Galatada Nimoku han N. 6 yı ikametgâh gösteren Kalos Efendi iki ayı mütecaviz işbu teahhüdünü ifaya yanaşmadığından ve yapılan tebliğatta ikametgâhında bulunmadığından mumaileyhe mezkûr gübrelerin esmanını yatırmak üzere Komisyona müracaatı için kendisine on gün müddet meheliye bırakılmış olduğundan ilânın ferdasından itibaren on gün zarfında gübrelerin esmanını yatırmak üzere komisyona müracaat etmediği takdirde hakkında ahkâmı kanuniyenin tatbik olunacağı ilân olunur. (89) (637)

Cenubî Anadolu

MADEN T.A. ŞİRKETİNDEN

Cenubî Anadolu Maden Türk Anonim Şirketi hissedaran heyeti umumiyesi 31 mart 932 perşembe günü saat 15 te İstanbul, Bahçekapı'da dördüncü Vakıf hanındaki şirket merkezinde sureti adiyede akdi içtima edeceğinden hazır bulunacak hissedaranın hisse senetlerini veya banka makbuzlarını içtimadan bir hafta evvelinde kadar şirket merkezine tevdi etmeleri ve duhuliye varakası almaları ilân olunur.

Ruznamei müzakerat:

1 — 931 senesi muamelât ve hesabatına ait idare meclisi ve murakıp raporlarının kıraati,

2 — Bilânço ve kâr ve zarar hesaplarının tetkik ve idare meclisinin ibrası.

3 — Murakıp intihap ve ücretinin tayinile idare meclisi âzasının hakkı huzurlarının tesbiti.

SEYRİSEFAİN

Merkez acenta: Galata Köprü başı B. 2362. Şube A. Sirkeci Mühürdarzade han 2. 3740.

İZMİR - PİRE - İSKENDERİYE POSTASI

(EGE) 23 Şubat Salı 11 de Galata Rıhtımından kalkar.

Büyükada iskelesindeki 9 No. lı dükkân müzayede ile 1-3 sene için kiralanacaktır.

Teminat % 10

İhale 15/3/932 saat 17

Mersin hattına sefer yapan vapurların kahve ocakları birinci sınıf 25, ikinci 20 lirada talibi üzerindedir. Fazlasına talip olanların 150 lira teminatlarile 22 şubat 32 müracaatları.

Bugün Akşam Saat 21,30 da

İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatrosu

ENİNDE SONUNDA

Komedi 4 perde

Yazan: L. Verneuil

Tercüme eden: Bedia M. Vasfi Rıza

Tenzilâtlı talebe gecesi

GRİPE karşı ASPİRİN komprimeleri kullanınız.

BAYER

Taklitlerden sakınınız.

Süt Veren Annelere **Fosfatlı Şark Malt Hulâsası** Kullanınız sütünüzü arttırır Çocukların kemiklerini Kuvvetlendirir.

Kansızlık, Romatfzma, Saraca, Kemik, Sinir, Damar, verem hastalıklarına, yürümeyen, diş çıkarmayan çocuklara, genç ve ihtiyarlara **HASAN KUVVET ŞURUBU**

Gripe karşı Bir kadeh *** MARTELL Konyağı veya buna müreccah **VSOP** marteli bir ilâçtan daha müessirdir ve hastalıkların önünü alır.

Nafia Vekâleti

Ankara şehri içme suyu komisyonundan:

Hisarda inşa edilmekte olan su hazinesinin Kosunlar ve şehir borularma raptedilmek üzere yapılacak kanalizasyonu için font boru, dirsek, vana, su saati (Kontör) ve teferruatı ve yangın muslukları gibi malzeme ile bazı alât ve edevat satın almacaktır. İşbu malzeme ve alât ve edevat yekdiğerinden ayrı altı grup halinde olarak 16-1-932 tarihinden itibaren iki ay müddetle ve kapalı zarf usulile münakasaya vazedilmiştir.

Münakaşa 16 mart 932 çarşamba günü saat on dörtte Işıklar caddesinde İçme suyu komisyonu dairei mahsusasında icra edilecektir. Teklifnameler ve taliplerden aranılan vesaik ve mu vakkat teminat bu husustaki münakaşa şartnamesinde izah edilen tarz ve miktarlarda verilecektir.

Talipler şartname ve teferruatını şimdiden Komisyon Fen bürosuna müracaatla mütalea ve tetkik edebilirler ve arzu eden ler matbu takımın 1 şubat 932 tarihinden itibaren beş lira muka bilinde komisyondan alabilirler. (250)

M. M. V. Hava Müsteşarlığından:

İyi İngilizce bilen ve konuşan bir mütercime ihtiyaç vardır. Ayda (100-150) lira ücret verilecek ve Kayseri de Tercümanlık ta ve İngilzce Türkçe muhaberatı yekdiğerine çevirmek vazifelerinde istihdam edilecektir. Taliplerin Devlet hizmetinde istihdamma bir hali olmadığını gösterir Polis vesikalarını ve srhhat raporunu, evvelce istihdam edildiği mahallerden hüsnühal şahadetnamesinin ve iki sene zarfında askerlikle alâkası olmadığma dair vesikalarını ve muvazzah adresile bir kıt'a fotoğrafmı istidasma ilişik olarak Millî Müdafaa Vekâleti Hava Müsteşarlığına müracaat edilmesi. (562)

Askerî fabrikalar ilânları

Kırıkkale için bir dahiliye mütehassısı doktora ihtiyaç vardır. Ayda 170 lira ücret verilecetkir. Arzu edenlerin vesi kalarile beraber fabrikalar baş hekimliğine müracaatları. (552)

Tayyare cemiyeti

Mübayaat Komisyonundan:

Nümune ve şartnameleri veçhile bir milyon rozet, 3000 tane krymetli evrak muvazene cedveli, 50.000 tane vekâletname ile 3000 tane vaziyeti hesabiye cedveli evrakımm 24-2-932 çarşamba, keza bir milyon toplu iğne ile şuabata muktezi kırtasiyenin de 27-2-932 cumartesi saat 14 te münakasaları icra kılmacağından taba ve itaya talip olacakların mezkûr günlerde pey akçeleri ile birlikte Piyango müdürlüğünde müteşekkil komisyona müracaatları. (613)

Nafia vekâletinden:

150 ton yerli çimento pazarlıkla mübayaa edilecektir. Pazar lık 2-3-932 tarihinde çarşamba günü saat 15 te Ankarada Nafia vekâleti müsteşarlık makamında yapılacaktır.

Pazarlığa iştirak edeceklerin iki yüz seksen beş liralık teminatı muvakkate ve ticaret odası vesikalarile birlikte aynı gün ve saatte komisyonda bulunmaları lâzımdır.

Talipler, şartnameleri İstanbul'da Haydarpaşa İnşaat teselüm ve muayene memurluğuna ve Ankarada Nafia vekâleti malzeme dairesine müracaatla görebilirler. (598)

Jandarma satınalma komisyonundan

4000 : 4200 adet kaputun imaliyesi kapalı zarfla münakasaya çıkarılmıştır, Münakasa 27 Şubat 932 cumartesi günü saat on beşte yapılacaktır. Taliplerin şartnameyi görmek için her gün ve münakaşaya iştirak için de muayyen gün ve saatte komisyona müracaatları. (481)

Adliye vekâleti Adlî Tıp işleri Umum müdürlüğünden:

Mork şubesinde cesetleri teşhir ve muhafaza için yaptırılacak soğuk hava cihazı 25 gün müddetle münakasaya konmuştur. İzahat ve tafsilât alınmak ve bu baptaki münakasa şartnamesini okumak istiyen taliplerin ihale günü olan 10 Mart 932 tarihine kadar her gün saat 12 den 14 te kadar soğuk çeşmede Adlî Tıp İşleri Umum Müdürlüğüne müracaatları. (557)

Istanbul Belediyesi ilânları

Keşif bedeli 111 lira 85 kuruş olan Nuruosmaniyede 3,5,7 numaralı dükkânların tamiri pazarlıkla yaptırılacaktır. Talip olanlar 16 lira 80 kuruşluk teminat makbuz veya mektubu ile 23-2-932 salı günü saat on beşe kadar Levazım müdürlüğüne müracaat etmelidirler. (640)

Hanımefendi:

İPEKİŞ, yalnız Türkiye ipek fabrikalarının en büyüğü değil, tesisatı itibarile, dünya ipek fabrikalarının en mükemmellerinden biridir.

İPEKİŞ'in hedefi, sizin yüksek zevkinizi tatmin ve Avrupa'nın ipekli mamûlâtından müstağni kılmaktır.

İŞ BANKASI, memleket iktısadiyatının her sahasında olduğu gibi ipekçilik sahasında da hizmet edebilmek maksadı ile bu fabrikayı tesis etmiştir.

İPEKİŞ Mamulâtını Yakında Göreceksiniz

Istanbul Evkaf müdürlüğünden:

Lâleli camii kurşun ve saire tamiratımm pazarlıkla münakasa sı icra edilecetkir. Taliplerin şeraitianlamak üzere her gün öğleden sonra İnşaat hey'eti Fenniyesine ve ihale tarihi olan 23-2- 932 tarihine müsadif salı günü saat on dörtte İdare Encümenine müracaatları. (631)

Istanbul Evkaf müdürlüğünden:

Baltalimanımda Darülfünun deniz hayvanat şubesinde yaptırılacak fennî tesisat kapalı zarf usulile 15/şubat/932 tarihinden 10/mart/932 tarihine kadar mevkii münakasaya vazedilmiştir. Talip olan Mimar ve mühendislerin şartname ve projeyi almak üzere her gün öğleden sonra İstanbul Evkaf hey'eti fenniyesine ve ihale günü olan 10/mart/932 saat 15 te kapalı zarfları usul dairesinde Evkaf Encümenine tevdi etmeleri ilân olunur. (536)

Istanbul Evkaf müdüriyetinden:

Tamamı (74) metre (50) santim terbiinde bulunan Bahçe kapısında Hobyar mahallesinde Hamidiye caddesinde Dördüncü Vakıf han karşısında şekerci Hacı Bekir ticarethanesi mukabilinde köşe başında atik 18-20 cedit 81-1 No lı elyevm silâhçı dükkânı olarak istimal olunan bilâ hava dükkânın dört hisse itibarile bir hissesi satılmak üzere (22/2/932) tarihinden itibaren dört hafta müddetle ve kapalı zarf usulile müzayedeye konulmuştur. Talip olanların (525) lira depozito akçesile teklif mektuplarını usul dairesinde yevmi ihale olan (29 mart) pazartesi günü saat on beşte Çemberlitaşta İstanbul Evkaf müdüriyeti binasında müteşekkil idare encümenine tevdi eylemeleri ilân olunur. (638)

BAKTERİYOLOG
Dr. İHSAN SAMİ
Bakteriyoloji Laboratuvarı
Umum kan tahlilâtı. Frengi noktai nazarından (Wasserman teamülü kan küreyvatı sayılması, tifo ve sıtma teşhisi, idrar, balgam, carahati, kazurat ve su talilâtı, Ultra mik roskopu, hususî aşılar ittihazı. Kanın üre mikdarının tahlili ve ka um sedimaitation sür'ati, Divanyo lu, Sultan Mahmut türbesi 189. Telefon 20931.

Gülhane hastanesi üroloji muallimi
Dr. Fuat Kâmil
Avrupa tetkik seyahatinden avdet etmiştir. Telefon 20902.
Adres: Babiâli - Türk Ocağı sırası Süreyya bey apartımanı.

Sarıyer Malmüdürlüğünden:

250 lira krymeti muhammeneli yeni mahallede bağlar sokak atik 1 cedit 10 No. lı Kostiden metrûk hanenin mülkiyeti 28-2-932 pazar saat 14 te ihale edilmek üzere müzayede ye konulmuştur. Taliplerin % 7,5 teminat akçesile memuriyetimize müracaatları. (520)

MAMA
Dr. Hakkı Şinasi
Yavrunuzun en sıhhî gıdasıdır.

Türkiye Cümhuriyet Merkez Bankası

18 Subat 1932 vaziyeti

AKTİF

			Lira
Kasa			
Altın: Külçe safi kilogram (ilâveten tedavüle çıkarılan bánkonotlar karşılığı)	6,095,200	Lira 8,572,524.61	
Külçe safi kilogram	37,576	„ 52,539.85	
Meskûk Türk altını safi kilogram	2,216,335	„ 3,099,753.81	
Banknot		„ 7,776,697.—	
Ufaklık		„ 5,118.61	19,506,633.88
Dahildeki Muhabirler			642,373.80
Hariçteki Muhabirler:			
Altın Mevcudu Külçe safi Kilogr 751,440. — İlâveten tedavüle çıkarılan banknotlar karşılığı		Lira 1,056,960.89	
Altına tahvili kabil döviz — Döviz mevcudu — İlâveten tedavüle çıkarılan banknotlar karşılığı		Lira 3,769,515.—	
Serbest dövizler		„ 1,138,968.17	5,965,444.06
Hazine Tahvilleri:			
Deruhte edilen evrakı naktiye karşılığı Kanunun 6 ve 8 inci maddelerine tevfikan vaki tediyat		Lira 158,748,563.— „ 1,400,000.—	157,348,563.—
Cüzdan			
Senedat		Lira 0.—	
Esham ve Tahvilât — Deruhte edilen evrakı naktiye karşılığı (itibarikıymetle)		24,704,837.50	24,704,837,50
Altın üzerine avans			626.80
Hissedarlar			7,737,273.97
Muhtelif			4,852,057.89
Nazım Hesapları:			
Kanunun 6 ıncı maddesine tevfikân tevdi edilen kıymetler — 500,000 Türk altını		Lira „ 4,635,737.42	
Muhtelif Depo Hesapları		„ 10,737 42	4,635,737.42
Yekûn			225,393,548.32

PASİF

		Lira
Sermaye		15,000,000.—
Tedavüldeki Banknotlar		
Deruhte edilen evrakı naktiye	Lira 158,748,563.—	
Kanunun 6. ve 8 inci maddelerine tevfikan vaki tediyat	„ 1,400,000.—	
Deruhte edilen evrakı naktiye bakiyesi	157,348,563.—	
Karşılığı tamamen altın olarak tedavüle vaz edilen	Lira 9,629,485.50	
Karşılığı tamamen altına tahvili kabil döviz olarak tedavüle vazedilen	„ 3,769,515.—	170,747,563.50
Vadesiz Tevdiat:		
Hazine hesabı carisi	Lira 685,707.92	
Diğer mevduat	„ 3,855,846.03	4,541,553.95
Döviz mevduatı		747,407.98
Muhtelif		29,721,285.47
Nazım Hesaplar		4 635,737.42
Yekûn		225,393,548,32

İskonto haddi % 8 Altın üzerine avans % 6 3/4

MİLLİYET MATBAASI